

TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI
Case: Utajärven Yrityspuisto Oy

Utajärven Yrityspuisto Oy

Oja Miia

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutus
Tradenomi (AMK)

2023

Liiketalouden koulutus
Tradenomi (AMK)

Tekijä	Miia Oja	Vuosi	2023
Ohjaaja(t)	Satu Valli		
Toimeksiantaja	Utajärven Yrityspuisto Oy		
Työn nimi	Toimintaympäristöanalyysi Case: Utajärven Yrityspuisto Oy		
Sivumäärä	45		

Opinnäytetyössä tehtiin toimintaympäristöanalyysi Utajärven kunnan omistamalle Utajärven Yrityspuisto Oy -kehitysyhtiölle. Osana tutkimusta perehdyttiin Utajärven menestymiseen yrittäjäkuntana ja myös muiden kehitysyhtiöiden toimintamalleihin. Analyysin tarkoituksena oli selvittää, miten Utajärven Yrityspuisto Oy voisi edelleen parantaa toimintaansa, jotta se palvelee kunnan strategian mukaisia tavoitteita sekä asiakkaidensa tarpeita.

Teoriaosassa käsiteltiin toimintaympäristön käsitettä ja yrittäjyyden lukuja Suomessa. Tutkimuksessa hyödynnettiin kvalitatiivista menetelmää ja verkossa julkaistua sekundääriaineistoa sekä toimeksiantajan tapaamisten kautta saatua primääriaineistoa. Analysointi keskittyi yrityksen mahdollisuuksien löytämiseen ja hyödyntämiseen sekä heikkouksien löytämiseen, jotta niihin voitaisiin varautua jatkossa.

Analysoinnin perusteella Utajärven Yrityspuisto Oy on kehityspainotteinen ja pyrkii toiminnallaan aktiivisesti parantamaan alueen elinvoimaa ja yritysten tuottavuutta. Utajärven Yrityspuisto Oy on mukana useissa kiertotalouden ja kestävän kehityksen hankkeissa, joiden kautta pyritään kehittämään alueen yritysten toimintaa. Yrityksen kompastuskivi on tällä hetkellä viestinnässä, jolloin ulospäin ei näy, mitä toimintaan kuuluu ja minkälaisia yrityspalveluita on tarjolla. Muita kehitysyhtiöitä vertailemalla nousi esiin toimintatapoja, joita voitaisiin hyödyntää myös Utajärven Yrityspuisto Oy:n toiminnassa. Tutkimuksen tuloksia on tarkoitus käyttää jatkossa yrityksen liiketoimintasuunnitelman päivittämiseen, mutta se ei kuulu osaksi tätä opinnäytetyöprosessia.

Avainsanat

kehitysyhtiöt, liiketoimintaympäristö, toimintaympäristö, yritystutkimus

Degree Programme in Business Administration
Bachelor of Business Administration

Author	Miia Oja	Year	2023
Supervisor(s)	Satu Valli		
Commissioned by	Utajärven Yrityspuisto Oy		
Title	Operational environment analysis Case: Utajärven Yrityspuisto Oy		
Number of pages	45		

This thesis is an analysis of the operational environment made for Utajärven Yrityspuisto Oy which is a development company owned by the municipality of Utajärvi. As a part of the study Utajärvi's success as an entrepreneurial municipality and the operating systems of other development companies were studied. The purpose of the analysis was to find out how Utajärven Yrityspuisto Oy could further improve its operations in order to better serve the municipality's strategy and its customers' needs.

The theoretical part of the study consists of the concept of business environment and entrepreneurial statistics in Finland. The study uses qualitative research and secondary material published online which was supported by primary material gathered by interviewing the commissioner of the study. The analysis focused on finding and utilizing the commissioner's opportunities as well as finding weaknesses to prepare for them for the future.

Based on the analysis Utajärven Yrityspuisto Oy is development-oriented and actively strives on improving the vitality of the area and the productivity of companies. Utajärven Yrityspuisto Oy is a part of several circular economy and sustainable development projects in order to support the development of local companies.

The commissioner's stumbling block is currently in communication where it is not visible to the outside what the operation involves and what kind of entrepreneurial services are available. By comparing other development companies a few operating methods emerged that could also be utilized in the operations of Utajärven Yrityspuisto Oy. The results of this study are meant to be used in the future with updating the commissioner's business plan but it is not part of this thesis.

Keywords development companies, business environment, operational environment, corporate analysis

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Tutkimusmenetelmä ja sen perustelut	5
1.2	Toimeksiantajan esittely / Utajärven Yrityspuisto Oy	6
2	YRITYKSIEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ	9
2.1	Yrityksen toimintaympäristön kartoitus PESTEL-analyysin avulla	9
2.2	Yrittäjyys Suomessa	13
2.2.1	Yrittämisen neuvontapalvelut	14
2.2.2	Työvoima.....	15
2.2.3	Yrityksen rahoittaminen.....	16
3	UTAJÄRVEN ALUEEN YRITYSTOIMINTA	19
4	TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI UTAJÄRVEN YRITYSPUISTO OY	20
4.1	Poliittinen ympäristö.....	20
4.1.1	Kunta.....	21
4.1.2	Valtio	22
4.2	Taloudellinen ympäristö	23
4.3	Sosiaalinen ympäristö.....	24
4.4	Teknologinen ympäristö.....	26
4.5	Ekologinen ympäristö.....	27
4.6	Lainsäädännöllinen ympäristö	29
5	MUIDEN KEHITYSYHTIÖIDEN TOIMINTAMALLEJA	30
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	33
6.1	SWOT-analyysi.....	33
6.2	Sähköiset kanavat ja sosiaalinen media	35
6.3	Ideoilta muilta kehitysyhtiöiltä	36
7	POHDINTA	38
7.1	Tulosten tarkastelu ja jatkokehittämisaiheet	38
7.2	Eettiset lähtökohdat ja luotettavuuden tarkastelu.....	39
	LÄHTEET.....	40

1 JOHDANTO

Yritys ei toimi omassa kuplassaan, vaan on osa ympärillä olevaa yhteiskuntaa. Yritys ei voi vaikuttaa kaikkiin tekijöihin, jotka sille on annettu, vaan sen tulee sopeuttaa toimintansa näiden raamien sisälle. Jotta toimintaa voi sopeuttaa, tulee toimintaympäristö tuntea. Kannattavan ja pitkäaikaisen yritystoiminnan takamiseksi kannattaa käyttää aikaa taustatutkimuksen tekemiseen. (Soikkeli 2021.)

Opinnäyte toteutetaan tekemällä toimintaympäristöanalyysi olemassa olevalle yritykselle. Utajärven Yrityspuisto Oy täytti 25 vuotta lokakuussa 2022 (Finder 2022b). Toiminta-aikana yritys ja sen toimintaympäristö on muuttunut, vaikka alueellisesti toimitaan samalla seudulla.

Opinnäytetyön tehtävänä ja päätutkimuskysymyksenä on selvittää millä tavoin Utajärven Yrityspuisto Oy voi auttaa ja tukea yritysten toimintaa Utajärvellä. Apu- tutkimuskysymyksiä ovat, millä teoilla Yrityspuiston toiminta pidetään yhteneväisenä Utajärven kunnan strategian kanssa ja edistetään strategian mukaisia kohteita, millä toimenpiteillä kunnan alueelle saataisiin lisää yrityksiä sekä miten muilta toimialueilta ja toisilta samankaltaisilta kehitysyhtymiltä löytyviä menestystekijöitä voitaisiin hyödyntää Utajärvellä.

Utajärven Yrityspuisto Oy:lle ei ole tehty aikaisempaa toimintaympäristöanalyysiä. Valmista opinnäytetyötä on tarkoitus käyttää muun muassa yrityksen toimintasuunnitelman päivittämisessä. Analyysin tavoite on tukea Utajärven Yrityspuisto Oy:tä sen toiminnassa eli paikallisen yritystoiminnan tukemisessa ja kehittämisessä.

1.1 Tutkimusmenetelmä ja sen perustelut

Käytän opinnäytetyössäni kvalitatiivista eli laadullista tutkimustapaa. Kvalitatiivinen tutkimus keskittyy tutkittavan kohteen ominaisuuksiin ja sen kokemuksiin, kun kvantitatiivinen pyrkii luomaan objektiivisia kokonaisuuksia ja käyttää usein laajempaa tutkittavien joukkoa. Kvantitatiivisen tutkimuksen tulos nojaa matemaattisten menetelmien kautta saatuihin arvoihin, kun kvalitatiivinen tutkimus pyrkii selittämään tapahtumaa ja sen muodostamia tekijöitä ja kokonaisuutta. Laadullinen tutkimus keskittyy yksittäisen yksilön kokemukseen ja näkemykseen

ja sen tuloksia käsitellään sanallisesti. Laadullisen tutkimuksen tuloksien tulkintaan vaikuttaa myös tutkijan oma näkemys ja kokemus aiheesta. Ellei teoriassa tai tulkinnassa tule suurta asiavirhettä, eri tutkijoiden tekemät tulokset voidaan nähdä oikeina. (Kananen 2011, 15–19.)

Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus ovat toisiaan täydentäviä tutkimussuuntauksia, eivät niinkään keskenään kilpailevia. Tutkimusta suunnittelevan tulisikin lähestyä tutkimusmenetelmän valintaa miettimällä, minkä menetelmän antamat tulokset parhaiten vastaavat tutkimuskysymyksiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 132,133). Jotta määrällinen tutkimus ja aineiston käsittely kvantitatiivisesti olisi perusteltua, tulisi analysoitavaksi saada ainakin satakunta vastausta (Heikkilä 2014, 42). Kohteenani on Utajärven kunnan omistama kehitysyhtiö. Vastavia kehitysyhtiöitä on Suomessa reilu 50 kappaletta (Kuntaliitto 2022). Ainakaan toistaiseksi niitä ei siis kaikilla kunnilla ole tai ne voivat olla isoja, useamman kunnan yhteisessä omistuksessa olevia yhtiöitä. Myöskään kunnat ja kehitysyhtymät, jotka eroavat suuresti vertailun kohteena olevasta Utajärvestä esimerkiksi kunnan koon perusteella, eivät anna tutkimukselle huomattavaa hyötyä. Näinkään ollen kvantitatiivisen tutkimuksen tekeminen ei olisi mielekäästä. Käytän siis työni pääsääntöisenä tutkimusmenetelmänä kvalitatiivista eli laadullista menetelmää.

1.2 Toimeksiantajan esittely / Utajärven Yrityspuisto Oy

Utajärven Yrityspuisto Oy on kehitysyhtiö, jonka tehtävänä on tukea kunnan alueella toimivien yritysten toimintaa ja yrittäjien arkea sekä toimia mahdollistajana uutta yritystoimintaa aloiteltaessa. Yrityspuisto tarjoaa muun muassa yritysneuvontaa, opastusta yrittämiseen, tukea toimitilojen ja tonttien löytämiseen, yrityskummitoimintaa sekä muita tukipalveluita yrittäjille yrityksen eri elämänvaiheissa. Lisäksi yrittäjille järjestetään tapaamisia ja koulutuksia, joissa voi kehittää omaa osaamistaan ja verkostoitua muiden alueen toimijoiden kanssa. Tavoitteena on pitää alue elinvoimaisena, ja sen saavuttamiseksi tärkeitä painopisteitä ovat yritysten toimialueiden kehittäminen ja Utajärven tunnettuuden lisääminen, jotta alueelle saataisiin myös uutta yrityskantaa. Yrityksen vahvuuksia ovat henkilökohtainen palvelu, avoin kommunikaatio ja tehokkuus, joka näkyy mahdollisuutena hoitaa asiat ”yhden luukun periaatteella”, ja tavoitteena onkin tehdä päätöksiä

nopeasti ja sujuvasti. Utajärven Yrityspuisto Oy:n omistaa Utajärven kunta. (Utajärven Yrityspuisto Oy 2022.)

Utajärven kunnan alueella toimii useita yrityksiä eri toimialueilta, kuten esimerkiksi kampaamoja, leipomo, tilitoimistoja, kuljetusliikkeitä sekä matkailualan yrityksiä. Tonttitarjonta on monipuolista ja uutta yrittäjää tuetaan myös tilojen järjestämisessä rakentamalla ja vuokraamalla yrittäjille uusia toimitiloja, jotka yrittäjä voi halutessaan ostaa itselleen toiminnan kehittyessä. Kunnan teollisuusalueet ovat Mustikkakangas ja Lämpötie, joita kehitetään jatkuvasti. Mustikkakankaan sähkönsaantia on myös varmistettu vetämällä alueelle oma voimalinja vesivoimalaitokselta. (Utajärven Yrityspuisto Oy 2022; Utajärven kunta 2022b.)

Utajärven Yrityspuisto Oy:n toiminnan lisäksi myös Utajärven kunta järjestää aktiviteetteja sekä tukee perheiden arkea, asumista ja harrastamista alueellaan. Omakotitalon rakentaja voi asua tuetusti puolen vuoden ajan kunnan vuokra-asunnoissa rakennusaikana, ja perheen lapsille on maksuton päivähoito, lukiolaisille etuja opiskelumateriaaleista ja ajokortista sekä muita etuja. Liikuntaa on tuettu sekä omatoimisena että tarjoamalla kuntalaisille edullisempia uimalippuja Rokuan kylpylään. (Utajärven kunta 2022b.) Utajärvi on pieni noin 2600 asukkaan kunta (StatFin 2021a), joten kaikki paikkakunnalle muuttavat tai sitä harkitsevat otetaan avosylin vastaan ja osaksi yhteisöä. Utajärvi sijaitsee junayhteyksien ja valtatie 22:n varrella, eikä Oulun lentokentällekkään ole kovinkaan pitkä matka, joten kunta on hyvä vaihtoehto myös Oulun kiireisen kaupunkielämän tilalle.

Utajärvi on yksi yli 80 Hinku-kunnasta. Hinku-kunnat ovat sitoutuneet vähentämään päästöjään vuoteen 2030 mennessä 80 % vuoden 2007 aikaisesta tasostaan eri toimia hyödyntämällä ja samalla kannustavat myös alueen yrityksiä ja asiakkaita mukaan ilmastotekoihin. Utajärvi sitoutui tavoitteisiin vuonna 2018. Ryhtyessään Hinku-kunnaksi kunta tulee sitoutua täyttämään Suomen ympäristökeskus SYKE:n laatimat kriteerit vuoden kuluessa liittymisestään ja pyrkiä päästötavoitteisiin konkreettisin teoin. Tavoitteet liittyvät kasvihuonepäästönäkökulman huomioonottamiseen päätöksenteossa, yhteistyöhön muiden projektin tahojen kanssa sekä työryhmän perustamiseen ja vuosittaisten suunnitelmien

laatimiseen ja toteuttamiseen konkreettisin teoin sekä tekemällä investointeja tavoitteiden saavuttamiseksi ja toteutuneiden tekojen viestintään. Utajärvellä esimerkiksi tuotetaan kaukolämpöä Kinnusen mylly Oy:n ylijäämätuotteilla ja kehitetään kiertotalousmahdollisuuksia niin kunnan asukkaiden kuin yritystenkin käyttöön. Suunnitteilla on myös tuuli- ja aurinkovoiman rakentaminen. (Hiilineutraali-suomi.fi 2022; Utajärven kunta 2022a.)

2 YRITYKSIEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yrityksen liiketoimintasuunnitelma kertoo yrityksestä kaiken oleellisen, mitä, miten, kenelle, mitä mahdollisuuksia ja uhkia yrityksen liiketoiminnalla on ja miten niihin on varauduttu, mitä tulevaisuuden suunnitelmia yrityksellä on ja miten niihin päästään. Liiketoimintasuunnitelma voidaan tehdä aloittavalle tai jo toiminnassa olevalle yritykselle, ja kuten kaikki muukin myös yritys ja sen ympäristö muuttuu, joten liiketoimintasuunnitelma on hyvä pitää ajan tasalla. Liikeidean lisäksi liiketoimintasuunnitelma sisältää erilaisia laskelmia ja analyyseja, joista eräs on toimintaympäristöanalyysi. (Hesso 2015, 10–12.)

Toimintaympäristöanalyysin tekemisen tarkoitus on kartoittaa yritystä ympäröivä maailma ja siinä tapahtuvia muutoksia. Tuntiessaan ympäristönsä yrityksellä on mahdollisuus sopeutua ja hyötyä muutoksista. (Yritystoiminta 2021.) Toimintaympäristöanalyysi on osa yrityksen liiketoimintasuunnitelmaa, mutta se toimii myös omana yritystutkimuksenaan. Yrityksen toimintaympäristö jakautuu sisäiseen ja ulkoiseen ympäristöön. Sisäinen ympäristö koostuu yrityksen omista vahvuuksista ja mahdollisuuksista, kun vastaavasti ulkoinen ympäristö rakentuu yrityksestä riippumattomista tekijöistä kuten markkinasta ja kilpailijoista sekä ympäröivästä yhteiskunnasta ja sen tuista ja rajoituksista. (Hesso 2015, 35, 63.)

2.1 Yrityksen toimintaympäristön kartoitus PESTEL-analyysin avulla

Toimintaympäristöanalyysin rakentamiseen ja prosessin jäsentämiseen voidaan käyttää erilaisia työkaluja. Yksi varsin tunnettu työkalu on PESTEL, jota käytetään myös tässä opinnäytetyössä. Työkalu jakaa käsiteltävän ympäristön kuuteen eri luokkaan, joihin liittyvä aineisto etsitään joko valmiista lähteistä tai omien tutkimusten avulla. Oman alueen ja erityisesti sen etujen tunteminen on tärkeää yrityksen menestymisen kannalta. Analyysin avulla voidaan hahmottaa yrityksen nykytilaa sekä pyrkiä selvittämään tulevaisuuden muutoksia toiminnan suunnittelun yhteydessä. Uuden yrityksen kohdalla sitä voidaan myös käyttää apuna toimialueen haarukoinnissa, kun pohditaan minne yrityksen kannattaisi toimitilansa sijoittaa. (Jaskari 2014; Soikkeli 2021.)

PESTEL on akronyyminalyysin vertailukohteiden englanninkielisistä termeistä, ja suomeksi termit ovat poliittinen, taloudellinen, sosiaalinen, teknologinen, ekologinen ja lainsäädännöllinen ympäristö (Soikkeli 2021). Analyysi voidaan tehdä yrityksen koko toiminnasta ja toiminta-alueesta, rajoittaa analyysi tiettyihin toimintoihin ja alueeseen tai painottaa joitain kohtia muita enemmän. PESTEL mahdollistaa joustavan suunnittelun, ja analyysia voidaan päivittää vuosittain tai toiminnan tai ympäristön muuttuessa. (Jaskari 2014.)

P = Poliittinen ympäristö tarkoittaa poliittisia päätöksiä, jotka vaikuttavat yritysten toimintaan ja yrittäjien arkeen. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi päätökset mitä toimia tuetaan ja mistä leikataan varoja tai kiristetäänkö verotusta, jolloin yrityksen tulisi tehdä enemmän työtä saman voiton saavuttamiseksi. (Hesso 2015, 37–38; Jaskari 2014.)

E = Taloudellinen (Economic) ympäristö tarkoittaa markkinoiden yleistä taloudellista tilannetta, siinä tapahtuvia suhdannevaihteluja ja niistä johtuvia kysynnän muutoksia, mutta myös työvoiman saatavuutta. Esimerkiksi kuluttajabarometrit kuluttajien ostoaikeista ja kulutuksen kehityksestä ovat hyviä aineistoja analyysin tueksi. (Jaskari 2014.) Analyysissä tulisi kertoa ja avata aiheellisia taloudellisia ilmiöitä ja niiden vaikutusta oman yrityksen toimintaan. Pienenä ja vientivetoisena maana Euroopan ja maailmanlaajuiset muutokset vaikuttavat nopeasti myös Suomessa. Yrittäjän kannattaa katsoa myös hieman lähemmäs, millaisia mahdollisuuksia yrittämiseen on tämän kunnan tai maakunnan alueella. (Hesso 2015, 39.)

S = Sosiaalinen (Social) ympäristö rakentuu jatkuvasti muuttuvista toiminta-alueen osasista, sen väestörakenteesta, asenteista ja arvoista, tulojen ja menojen määristä ja erilaisista trendeistä (Jaskari 2014). Moni sosiaalisen median käyttäjä on varmaan joskus törmännyt trendituotteeseen, jota useat käyttäjät kehuvat ja pian kyseinen tuote loppunut kaikista kaupoista. Myös jonkin harrastuksen tai toiminnon esimerkiksi kuntosaliturheilun suosio on trendi, joka vaikuttaa kuluttamiseen (Jaskari 2014). Sosiaalisen ympäristön keskiössä on myös yrityksen yksi tärkein kohderyhmä eli asiakas. Potentiaalisia asiakasryhmiä kartoitettaessa kannatta tutkia, minkälaisia kuluttajia toiminta-alueella asuu ja liikkuu, mistä he ovat

kiinnostuneet, paljonko heillä on kiinnostusta ja varaa maksaa tuotteesta tai palvelusta, ovatko he ylipäättään kiinnostuneet yrityksen tarjoamista hyödykkeistä ja miten heidät tavoittaa. Hyvä analyysi perustuu aineistoon ja luotettaviin lähteisiin. Tietoa eri alueiden asukaskunnasta ja heidän ominaisuuksistaan tuottaa esimerkiksi Tilastokeskus. (Hesso 2015, 40–42.)

T = Teknologiseen ympäristöön kuuluvat muun muassa tietokoneet, televisiot sekä yhä enemmän kosketusnäyttöpuhelimet, tabletit, älykellot ja jopa jääkaappi sovelluksineen ja pilvipalveluineen sekä arjessa näkymättömämmät tieteen ja laboratoriotutkimuksen innovaatiot. Tästä mahdollisuuksien määrästä tulee löytää oman yritystoiminnan tai asiakkaiden käyttäytymisen kannalta oleelliset mahdollisuudet ja teknologiset ilmiöt, mitä etuja ne tuovat toiminnalle, mutta myös mitä haittoja niistä voi olla. Teknologian mahdollisuudet yhdistetään usein nuorisolle ja nuorille aikuisille suunnattuihin palveluihin, mutta harvassa ovat työpaikat, joissa teknologia ei vaikuta työntekoon. Myös osa nyt eläkeikäisistä on käyttänyt koneita työaikanaan ja on tutustunut niihin myös jälkeinpäin. Verkkosivustojen lisäksi yrittäjä voi luoda myös mobiilisovelluksen, jonka kautta kuluttaja voi esimerkiksi olla yhteydessä yritykseen, seurata jotain toimintoa, ostaa tuotteita tai palveluita ja jakaa omia kokemuksiaan sekä paljon muuta. (Hesso 2015, 42–45, 47.) Myös käytettävissä olevat resurssit vaikuttavat teknologian käyttöön (Jaskari 2014). On pohdittava, onko resursseja kehittää uudentyyppistä sovellusta tai laitetta, mutta toisaalta tuleeko kotiharjoitteluun suunnattu liikuntasovellus tai sivusto halvemmaksi kuin toimitilojen vuokra kaupungin keskustasta. Ainakin potentiaalinen asiakaskunta laajenee kyseisen kaupungin tai kaupunginosan asukkaista koko Suomen väestöön, jopa laajemmalle.

Teknologia on tänä päivänä osa monen arkea ja näkyy myös työssä. On sähköisiä ajanvarausjärjestelmiä, asiakastietojärjestelmiä ja kontaktointikanavia niin B2B- (business to business) kuin B2C- (business to client) -yrityksille. Jotta järjestelmien käyttäminen on turvallista, tulee yrityksen huolehtia, että tietoturva on tarpeeksi riittävä ja ajan tasalla. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom sivuilta löytyy useita oppaita ja ohjeita tietoturvaan liittyen, haittaohjelmilta turvautumiseen ja miten toimia, mikäli on joutunut huijauksen tai petoksen kohteeksi. (Traficom 2023.)

E = Ekologinen ympäristö kokoaa alleen toimiympäristöstä huolehtimisen, kestävä kehityksen, energiankulutuksen ja lajittelun. Yritys voi pohtia, miten se voisi toiminnallaan edesauttaa tai hidastaa ympäristön kulumista ja ilmaston lämpenemistä. (Jaskari 2014.) Kuluttaja on herännyt yhä enemmän pohtimaan valintojensa ympäristövaikutuksia ja niiden vastuullisuutta. Ekologisuuteen on herätty yhä enemmän viime vuosina, mutta yrityksiä ei esimerkiksi velvoiteta vielä kierrättämään biojätteitä, mikäli niitä syntyy alle 10 kg viikossa, tai lasia, jos sitä kertyy alle 2 kg viikossa. Laki on kuitenkin tiukentunut vuosien saatossa, ja kierrätystavoitteet nousevat edelleen seuraavan vuosikymmenen aikana. (Encore Ympäristöpalvelut 2021.)

L = Lainsäädännöllinen ympäristö sisältää useita asioita, mutta tärkeitä on huomioida erityisesti yritystoimintaan liittyvä lainsäädäntö kuten työvoimalait, kilpailulainsäädäntö, myyntiluvat ja säännellyt tavarat. Toimialakohtaisesti voi olla yritystoimintaa ohjaavia lakeja ja ohjeistuksia ja toimintaa varten voi tarvita myös lupia. (Hesso 2015, 48; Jaskari 2014). Yrityksen perustamisen yhteydessä on erityisen tärkeä selvittää mahdollisesti tarvittavat luvat ja rajoitukset (Hesso 2015, 48). Lainsäädännöllisesti Suomen alueella pitkälti samat säännöt pätevät kaikkialla, mutta muutoksia on hyvä seurata aktiivisesti. Varsinkin toimintaa laajentaessa kansainvälisille markkinoille on hyvä tehdä kattava selvitys tulevan markkinan vaatimuksista. (Jaskari 2014.) Lainsäädännöllinen ympäristö voitaisiin ainakin osittain yhdistää myös poliittiseen ympäristöön, ja joissain tutkimuksissa käytetäänkin tällaista PESTE-analyysiä (Hesso 2015).

Jotta analyysistä saadaan hyödyt irti, tulisi eri osa-alueista kerätty tieto käydä läpi. Tulisi löytää yrityksen kohdalta merkittävät asiat, joihin kannattaa painottaa esimerkiksi kilpailuvaltin saavuttamiseksi tai ongelmien ehkäisemiseksi. (Jaskari 2014.) Saatuja tuloksia voi jäsentää esimerkiksi SWOT-analyysillä, josta voidaan tehdä johtopäätökset ja kerätä tavoitteet yrityksen vision saavuttamiseksi. SWOT-analyysi tehdään ruudukkoon, jonka neljä kenttää nimetään mahdollisuudet, uhat, vahvuudet ja heikkoudet. Mahdollisuuksien ja vahvuuksien osalta etsitään tapoja kehittyä entisestään ja hyödyntää olemassa olevia etuja, kun taas uhkia ja heikkouksia pyritään torjumaan ne poistamalla tai niihin varautumalla. (Hesso 2015, 73.)

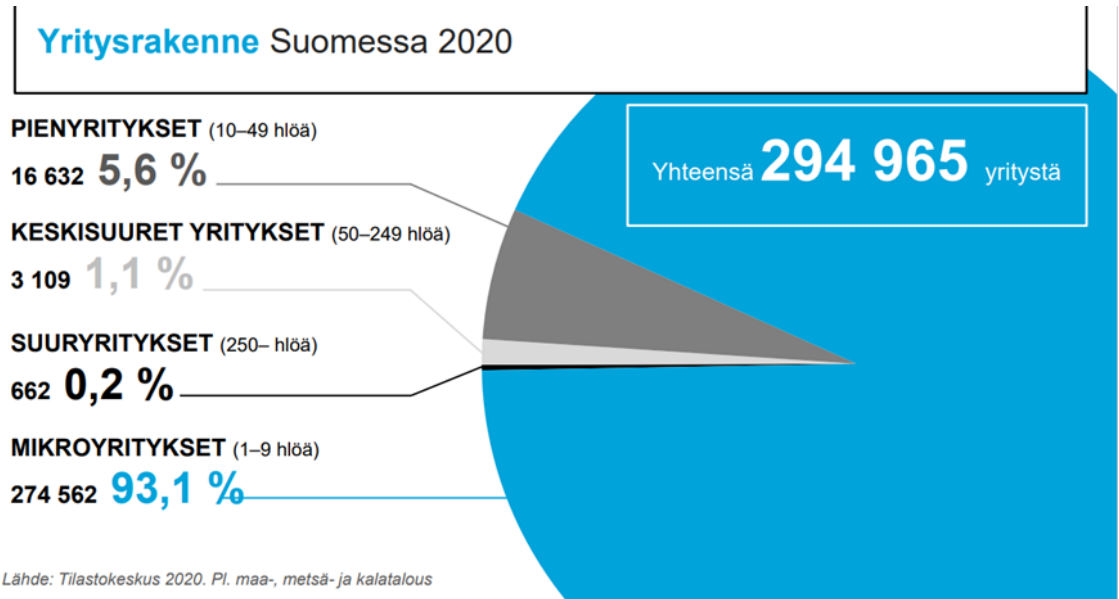
2.2 Yrittäjyys Suomessa

Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan vuonna 2020 Suomessa oli lähes 295 000 yritystä, jotka työllistivät 1,4 miljoonaa ihmistä (Yrittäjät 2022b). Kuviosta 1 nähdään, että Suomi on vahvasti pienten yritysten kotimaa ja suurin osa yrittäjistä on yksinyrittäjiä eli eivät työllistä yrittäjän lisäksi muita työntekijöitä. Naisia on yrittäjinä 35 % eli jonkin verran vähemmän kuin miehiä. (Yrittäjät 2022c.)

Kuvio 1. Suurin osa suomalaisista yrityksistä on pieniä (Yrittäjät 2022c)

Tilastokeskuksen vuoden 2020 tutkimuksen mukaan alle kymmenen hengen yrityksiä eli mikroyrityksiä oli valtaosa 93,1 %, pienyrityksiä eli alle 50 työntekijän yrityksiä 5,6 %, keskisuuria 50–249 henkilön yrityksiä 1,1 % ja 250 tai enemmän työllistäviä suuryrityksiä vain 0,2 %. Pk-yritys nimitystä käytetään kaikista alle 250 henkilöä työllistävästä yrityksistä. (Yrittäjät 2022b.) Kuvio 2 havainnollistaa yrityslajien jakaumaa Suomessa.

Kuvio 2. Yritysrakenne Suomessa 2020 (Yrittäjät 2022c)

Yrittäjien laatimissa kuvioissa on käytetty Tilastokeskuksen (2022b) lähdemateriaalia, josta on suljettu pois maa-, metsä ja kalatalouden toimialojen yritykset. Kun mukaan lasketaan myös näiden toimialojen yritykset, Suomessa toimi 403 295 yritystä vuonna 2022. Pohjois-Pohjanmaan alueella yrityksiä toimi 26 924 eli noin 6,6 % kaikista yrityksistä. (StatFin 2021b.)

2.2.1 Yrittämisen neuvontapalvelut

Yrityksen perustamiseen ja pyörittämiseen liittyy monia osatekijöitä, kuten perustamisasiakirjat, lupa-asiat, raha-asiat kuten pankkipalvelut, kirjanpito ja laskutus sekä tärkein eli tieto mitä tehdään, kenelle tehdään, missä ja millä hinnalla (Yrittäjät 2022d). Useat yrittäjät ottavatkin mielellään vastaan neuvoja yritystoimintansa pyörittämiseen, mutta toisinaan avunsaajaa voi olla vaikea löytää. Yritystoiminnan neuvontaa onkin saatavilla monesta eri suunnasta sekä julkiselta eli valtion ja kuntien että yksityisen eli yksityisten yritysten taholta. Julkisen puolella yrityspalveluita tarjoavat ELY- (elinkeino, liikenne ja ympäristö) keskuskeskukset, TE- (työ ja elinkeino) toimistot ja näiden alaiset toimijat, sekä kuntien elinkeinoneuvot (Yrittäjät 2021). Esimerkiksi Finnvera (2022) on kokonaan Suomen valtion omistama rahoitusyhtiö, jonka on tarkoitus tukea yritystä perustamisen tai laajentamisen aikana rahallisesti ja julkisten toimijoiden verkostoon kuuluva Business

Finland (2022) tarjoaa erityisesti yritysten kasvua ja innovaatioita ja kansainvälistymistä tukevia palveluita. Julkisen rahoituksen hakemiseen ja oman hakemuksen hiomiseen voi myös hakea apua esimerkiksi Rahoitusneuvojilta (2022). Myös kunnat ja kuntayhtymät ovat perustaneet omia kehitysyhtiöitään, jotka tarjoavat yrityspalveluita kunnan alueella (SEKES ry 2022). Julkisen puolen palveluiden lisäksi yrityspalveluita tarjoavat yksityiset yritykset. Esimerkiksi pankit ja tilitoimistot voivat tarjota asiakkailleen talouspalveluihin ja rahoitukseen liittyvää neuvontaa ja työsuhdeasioihin liittyvää neuvontaa asianajotoimistot ja muut alan yritykset. (Nordea 2022; Yrittäjät 2021d.)

Yhä suurempi vastuu yrityspalveluiden tuottamisesta on siirtymässä valtioilta kunnille sote-paketin hyväksymisen yhteydessä samalla kun budjettirakenne muuttuu ja kuntien budjettia leikataan nykyisestä. Uusiin muutoksiin olisi valmistauduttava ajoissa, jotta tarjottavien palveluiden laatu säilyy ja pysyy yhtenäisenä koko Suomen alueella. Jos laadusta tingitään, se voi näkyä elinvoimaisuuden hiipumisena ja alueiden hiljenemisenä. (Hakola 2021.) Eri kunnissa palvelut hoidetaan eritavoin ja yhteistyötä voidaan tehdä lähikuntien kanssa. Kunnan työntekijän ohella yrityspalveluita voivat tuottaa kuntien tai kuntayhtymien perustamat yhtiöt tai muut yhteistyöorganisaatiot. (Kuntaliitto 2022.) Utajärvellä yrityspalveluita tarjoaa kunnan omistama kehitysyhtiö Utajärven Yrityspuisto Oy (Utajärven kunta 2022g). Kehitysyhtiöiden ei ole tarkoitus tuottaa voittoa samalla tavoin kuin muiden yritysten, vaan tavoitteena on edistää muiden yritysten toimintaa alueella ja tukea kasvua ja menestystä. Niiden ei ole tarkoitus kilpailla alueen muiden yritysten kanssa. (SEKES ry 2022.)

2.2.2 Työvoima

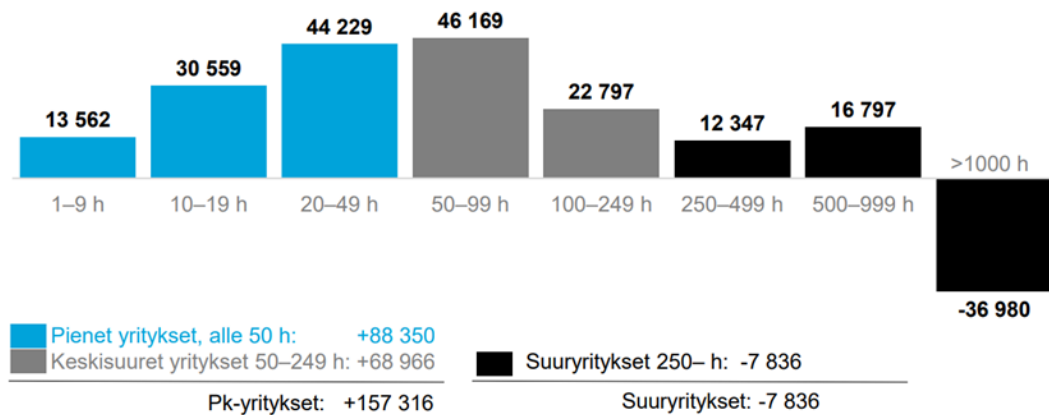
Yritys tarvitsee toimiakseen työntekijöitä ja tarvittava tekijämäärä on yrityskohtainen. Yksinyrittäjiä oli Suomessa vuonna 2020 69 % yrityksistä (Yrittäjät 2022c). Yrityksistä 31 % työllistää siis yrittäjän lisäksi myös muita työntekijöitä. Pk-yritykset pyrkivät pitämään työntekijänsä myös vaikeina aikoina. Vaikka viime vuosien pandemia ja Venäjän aloittama hyökkäys Ukrainaan aiheuttavat taloudellista epävarmuutta, syksyn 2022 Pk-yritysbarometrin mukaan 73 % yrityksistä aikoo säilyttää nykyisen henkilömääränsä ja 17 % aikoo lisätä henkilökunnan määrää. (Kuismanen, Malinen, Ohlsbom & Vehmanen 2022.)

Suuri osa uusista työpaikoista 2000-luvulla on syntynyt pk-yrityksiin (Yrittäjät 2022b). Kuviossa 3 on avattu työntekijöiden määrää erikokoisissa yrityksissä. Vaikka suurin osa suomalaisista yrityksistä on pieniä, ne ovat yrityksistä suurin työllistäjä. Vuosien 2001–2020 aikana pk-yritykset ovat työllistäneet 157 316 uutta työntekijää, kun suuryrityksissä määrä on laskenut yli 7 800. (Yrittäjät 2022c.)

Työllisten määrän muutos

erikokoisissa yrityksissä vuosina 2001–2020

Yrittäjät

Lähde: Tilastokeskus. Työllisten määrän muutos erikokoisissa yrityksissä vuosina 2001–2020. Henkilömäärät muunnettu kokopäiväisiksi työpaikoiksi, pl. maa-, metsä- ja kalatalous.

Kuvio 3. Työllisten määrän muutos 2000-luvulla (Yrittäjät 2022c)

2.2.3 Yrityksen rahoittaminen

Yritysidean toteuttamiseksi yrittäjä tarvitsee varoja toiminnan pyörittämisen aloittamiseen. Usein alkumetreillä yritys ei vielä tuota rahaa lainkaan tai se ei riitä yritystoiminnan pyörittämiseen, saati palkan maksamiseen. (Nordea 2022.) Ulkopuolinen rahoitus voi olla tarpeen myös uusien investointien tullessa ajankohtaisiksi ja toiminnan laajentuessa (Rahoitusneuvojat 2022).

Yrittäjä voi hakea erilaisia tukia yritystoiminnan eri vaiheissa, mutta karkeasti tuet voi jakaa suoriin tukiin ja verotukiin, joiden lisäksi erilaiset sääntelyt voidaan nähdä tietyn yritystoiminnan etuja ajavana tukena. Suoria tukia ovat esimerkiksi vastikkeettomat avustukset ja erilaiset vastikkeelliset lainat sekä niihin liittyvät takaukset, korkotuet ja muut vastaavat yrityksen etua ajavat taloudelliset avustukset. Verotuet taas tarkoittavat erilaisia verotuksessa yrityksen eduksi tehtäviä

huojennuksia. Myöntökriteerit vaihtelevat tukikohtaisesti ja voivat olla hyvinkin tiukkoja. (Ilmakunnas ym. 2022, 16, 37, 39.)

Julkista rahoitusta voi saada joko lainana tai avustuksena. Rahoitusta voi saada toiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen sekä tueksi kansainvälistymiseen tai innovaatioihin, mikäli niiden on tarkoitus edistää Suomen talouskasvua työllisyyden, verotulojen ja viennin kasvun kautta. Julkisen lainarahoituksen korot ja kulut voivat olla pankkien myöntämiä lainoja pienempiä. Yleinen kriteeri on uuden toiminnan kehittäminen, eikä tukea myönnetä perusliiketoiminnan kehittämiseen, vaan tätä varten yrityksen tulee hakea rahoitusta yksityiseltä taholta. (Rahoitusneuvoja 2022.)

Tunnetuimpia julkisia rahoittajia ovat ELY-keskukset, Business Finland (yhdistynyt Finpro ja Tekes), EU-rahoitus ja Finnvera. EU:n tukia voi saada lainojen lisäksi myös avustuksina ja takauksina. EU:n tuki myös edesauttaa paikallisten toimijoiden mahdollisuuksia rahoittaa alueen yritysten toimintaa. Myös Finnveralta voi lainan lisäksi hakea takausta pankkilainaan, joka on yksityisen rahoituksen muoto. (Rahoitusneuvoja 2022.)

Pankkilaina on monelle tuttu vaihtoehto yrityksen rahoittamiseen. Lainan saamiseksi yrityksen tulisi antaa pankille luotettavaa näyttöä kannattavuudestaan, joka voi olla haastavaa erityisesti yrityksen alkumetreillä, kun toimintaa ollaan vasta pyöryttämässä käyntiin. Pankki tarvitsee isommille lainaerille vakuuden, joko yrityksen omasta omaisuudesta tai yrityksen omistajien henkilökohtaisesta omaisuudesta. Pienemmät lainat olemassa olevalle ja hyvän luotonhoitokyvyn omaavalle yritykselle voivat järjestyä myös ilman takauksia. (Yrityksen-perustaminen.net 2022b.)

Pankkien lisäksi yksityistä rahoitusta yritykselle voi hakea esimerkiksi omasta lähipiiristä, muilta yksityishenkilöiltä joko suoraan tai joukkorahoituksena sekä pikavippeinä. Oman lähipiirin rahallinen auttamiskyky- ja halu ovat tapauskohtaisia ja velka voi aiheuttaa raskaita ihmissuhteille, mutta se on usein edullista jopa korotonta lainaa. Rahoitusta voi saada myös joukkorahoituksena, jossa sijoitussumma jaetaan useammalle yksityissijoittajille ja he saavat kiitoksena joko korkotuloja tai muuta etua kuten osaomistuksen yrityksestä tai mahdollisuuden en-

nakkotilata palvelua tai tuotetta. Lisäksi on useita ammattimaisesti sijoittavia sijoittajia ja rahoituslaitoksia. Sijoittamisen vastineeksi sijoittajat saavat omistusoikeuden yrityksestä, jossa näkevät potentiaalia hyvälle kasvulle ja tulevaisuuden tuotolle. Sijoitusmuotoisia rahoituksia hakiessaan yrittäjän tulee olla valmis luovuttamaan osa omistusoikeudesta ja päätäntävällistä myös sijoittajalle ja hänen tulee olla valmis ottamaan muiden omistajien mielipide huomioon. Pikalainoja eli tutummin pikavippejä on saatavilla myös yrityksille helposti ja nopeasti, mutta helppouden hintana on korkeat korot ja tiukat ehdot. (Nordea 2022.)

Aloittava yrittäjä voi hakea oman taloutensa turvaamiseen starttirahaa. Tuen tarkoitus on tukea yrittäjää itseään ja taata tämän toimeentulo epävarmana aikana. Starttirahan määrä vuonna 2022 oli 34,50 euroa päivältä, korkeintaan viideltä päivältä viikossa. Ennen veroja summa on noin 700 euroa kuukaudessa korkeintaan 12 kuukauden ajalle. Starttiraha tulisi hakea ennen toiminnan aloittamista, ellei kyseessä ole sivutoimisesta yrittäjyydestä siirtyminen päätoimiseen yrittämiseen. Starttiraha-hakemukset käsittelee TE-toimisto. (Yrityksen-perustaminen.net 2022a.)

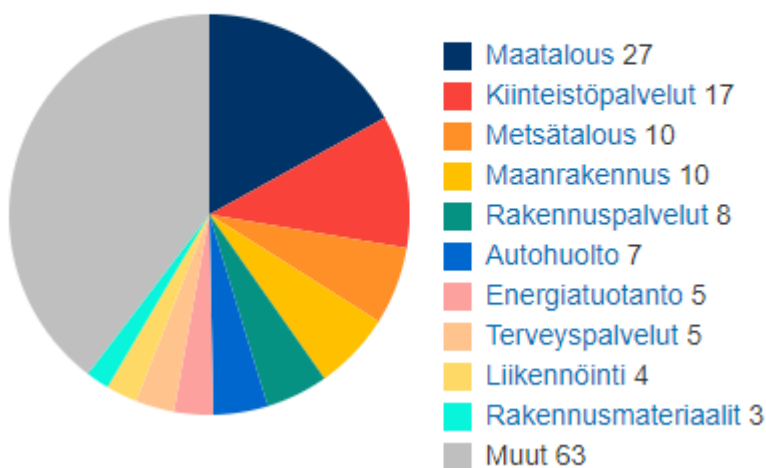
Erityisesti pienen yrityksen riski on omistajan sairastuminen tai tapaturmaan joutuminen, joiden lisäksi myös yrityksen huono taloudellinen tilanne on riski yrittäjän omalle taloudelle. Yrittäjällekin voidaan maksaa toimeentuloturva tietyin edellytyksin, jos yritys ei tuota tarpeeksi. Toimeentuloturva on yrittäjän lakisääteinen tulo, joka perustuu vuosityötuloon eli YEL-tuloon, joka määritellään yrittäjän eläkevakuutuksen yhteydessä ja määrää siis eläkkeen kertymisen. Tämän lisäksi se vaikuttaa myös sairausvakuutukseen. Vuositulon määrittämiseen yrittäjä voi itse vaikuttaa. Summalla on kuitenkin suora vaikutus maksettaviin tukiin, joten yrittäjän kannattaa harkita, onko pienimmän mahdollisen tulon merkitseminen ja erän maksaminen kannattavaa. (Yrittäjät 2023.)

3 UTAJÄRVEN ALUEEN YRITYSTOIMINTA

Kuviosta 4 näkyy Utajärven yritysten toimialajakauma. Eniten työllistäviä yrityksiä Utajärven kunnan alueella ovat Rokua Health & Spa Hotel, jolla on 52 työntekijää, ja Kinnusen Mylly Oy, jolla on 45 työntekijää. (Finder 2022c.) Finderin (2022c) kymmenen suurimman työllistäjän listaan mahtuu myös yritys, jolla on vain kolme työntekijää, joten erittäin iso osa alueen yrityksistä on alle kymmenen henkilöä työllistäviä mikroyrityksiä. Listauksessa näkyvät vain yritykset, joiden kotipaikaksi on listattu Utajärvi. Listan ulkopuolelle jää esimerkiksi Orasko Oy/Haadex Oy, jolla on kunnan alueella tehdas, mutta yrityksen kotipaikaksi on listattu Varkaus (Finder 2022a). Saha työllistää 20 työntekijää ja 4 alihankkijan työntekijää. Listauksesta puuttuu myös alueen yrityksistä isompia työllistäjiä kuten Kuljetusliike Moilaspojat Oy ja Pipelife Finland Oy:n sivutoimipiste, jotka molemmat työllistävät noin 30 työntekijää, eli nämäkin ovat vielä pienyritysten kategoriassa. (Juntunen 2023.)

Toimialat

Alueen Utajärvi suurimmat toimialat yritysten määrän mukaan

Kuvio 4. Utajärven yritysten toimialajakauma (Finder 2022c)

Utajärvellä toimi vuonna 2020 kaiken kaikkiaan 570 yritystä ja lisäksi 18 yrityksellä oli toimipiste Utajärvellä, mutta kotipaikka muualla. Tähän ei ole laskettu mukaan osuuskuntia kuten OP Utajärvi ja Sale. (Juntunen 2023.)

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI UTAJÄRVEN YRITYSPUISTO OY

Utajärven Yrityspuisto Oy on Utajärven kunnan omistama kehitysyhtiö, jonka tavoitteena on kehittää yritystoimintaa alueella ja lisätä kunnan elinvoimaisuutta. Yritysten toimintamahdollisuuksia ja -ympäristöä pyritään kehittämään ja nykyisten yritysten toimintaa edesauttamaan, mutta myös houkuttelemaan kunnan alueelle uutta yrityskantaa. (Utajärven Yrityspuisto Oy 2022.)

Yrityspuisto auttaa yrittäjiä yrityksen eri vaiheissa sekä järjestää tapahtumia ja koulutuksia yhdessä alueen yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Yrityspuisto osallistuu erilaisiin hankkeisiin, joilla pyritään kehittämään alueen elinvoimaisuutta ja yritystoimintaa. (Juntunen 2023.) Keväällä 2022 alettiin myös järjestämään Turinoita eli yhteisiä kokoontumisia, joiden aikana yritykset voivat verkostoitua ja viettää aikaa yhdessä erinäisten aiheiden ja aktiviteettien ääressä (Juntunen 2022).

Myös yhteistyötä alueella olevien koulujen kanssa tehdään. Oulun ammattikorkeakouluun ja Oulun yliopistoon ollaan yhteydessä eri hankkeiden ja muiden projektien, kuten kehittämis- ja innovaatiotoiminnan osalta. Ammattikoulujen kanssa yhteistyötä tehdään jonkin verran ja Yrityspuisto voi toimia yhteistyökanavana koulujen ja paikallisen yrittäjän välillä. (Juntunen 2023.)

Utajärvi sijaitsee maantieteellisesti melko lailla keskellä Suomea ja valtatie 22:n ja rautatien kautta on hyvät kulkuyhteydet ympärillä oleville alueille niin tavaran toimittamiseen kuin työmatkojenkin kulkemiseen. Lentokenttä ja satama ovat Oulussa lähellä ja myös Ruotsiin ja Venäjälle pääsee suuria valtateitä pitkin. (Utajärven Yrityspuisto Oy 2023a.)

4.1 Poliittinen ympäristö

Yrityspuiston toimintaa ohjaa yrityksen hallitus, joka päättää yhtiötä koskevista asioista. Yrityspuiston toiminta tukee kunnan tavoitteita ja niiden toteutumista. (Paso 2023; Utajärven kunta 2022c.)

4.1.1 Kunta

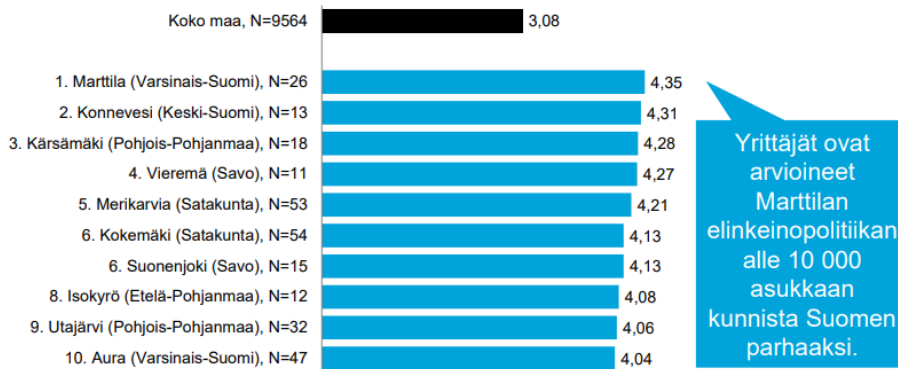
Yrityspuiston toiminta seuraa osaltaan kunnan strategiaa ja tavoitteita. Kunnan strategiaan sisältyvä elinvoiman toteuttaminen on Yrityspuiston vastuulla. Kuntastrategia on kunnan valtuuston toiminnan ohjenuora, joka päivitetään kerran valtuustokaudessa kauden vaihtuessa. Sen tavoitteena on saavuttaa pitkän ajan visio toteuttamalla sen mukaisia toimia arjessa. Päivittämällä strategiaa varmistetaan, että se on edelleen linjassa vision kanssa ja hahmotetaan uudet askeleet vision saavuttamiseksi. Utajärven visio on olla "...vuonna 2040 onnellisuuden ja yrittäjyyden edellytyksiä luova kunta" sekä lisätä alueen elinvoimaisuutta. Elinvoimaisuus määritellään vuosille 2021–2025 tehdyssä kuntastrategian toimeenpanosuunnitelmassa onnellisuutena, joka muodostuu hyvinvoinnin ja elinkeinoelämän yhteensovittamisesta. Tämä elinvoimaisuus edelleen tuo alueelle uusia yrittäjiä ja asukkaita tukien kehitystä ja vahvistaen sitä entisestään, lisäämällä yhteisöllisyyttä ja työpaikkojen määrää. (Utajärven kunta 2022c.)

Yksi strategian tavoitteista on lisätä työpaikkoja kunnan alueella. Osana tätä on edelleen kehittää ja vahvistaa Yrityspuiston toimintaa, jotta se on entistä parempi kumppani alueen yrityksille. (Utajärven kunta 2022c.)

Yrittäjien keväällä 2022 tehdyn kyselyn mukaan Utajärvi olikin yhdeksänneksi paras kunta yrittäjälle elinkeinopolitiikan osalta TOP 10 listassa alle 10 000 asukkaan kuntien kategoriassa. Listaus näkyy kuviosta 5. Koko maan tasolla tulos asteikolla 1–5 oli 3,08 ja Utajärvellä lähes yhden arvosanan korkeampi 4,06. (Yrittäjät 2022a.)

TOP 10 -kunnat, alle 10 000 asukasta

Elinkeinopolitiikan kokonaisarvosanojen keskiarvo (asteikko 1–5)

7 Kuntabarometri 2022, Valtakunnallinen raportti, 18.5.2022

Kuvio 5. Utajärvi on yhdeksäntenä TOP 10-listauksessa alle 10 000 asukkaan kunnista (Yrittäjät 2022a)

Tämän TOP 10 -listauksen kunnista useammalla on yhteisomistuksessa oleva Utajärven Yrityspuisto Oy:tä vastaava kehitysyhtymä. Esimerkiksi Kärsämäen yrityspalveluita tuottaa Nivala-Haapajärvi seudulla toimiva NIHAK ry (Kärsämäen kunta 2023). Lisäksi kuntia on mukana maakunnan tai useamman kunnan omistamissa kehitysyhtiöissä kuten Keski-Suomen Yritysidea (Konneveden kunta 2023). SavoGrow Oy (Suonenjoen kaupunki 2023), Vaasan seudun Kehitys Oy VASEK (Isokyrön kunta 2023) ja satakunnan alueella toimiva Prizztech Oy (Kokemäen kaupunki 2023). Palveluita tarjotaan myös kunnan palkkaamaan elinkeinoasiantuntijan kautta kuten Marttilassa ja Merikarvialla (Marttilan kunta 2023; Merikarvian kunta 2023) ja Vieremällä yhteyshenkilönä on kunnanjohtaja (Vieremä 2023). Näiden lisäksi kuntien sivuille on listattu esimerkiksi Yritystulkki, Yrittäjien paikallisyhdistys ja alueen ELY-keskus, joilta voi pyytää opastusta (Marttilan kunta 2023; Vieremän kunta 2023).

4.1.2 Valtio

Elinkeinopolitiikka vaikuttaa yritysten menestymiseen, mitä valtion elinkeinopolitiikka tukee ja miten. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisemassa Yritystukien tutkimusjaoston raportissa 2022 käsitellään yritystukien toteutunutta kehitystä. Huh- tikuussa julkaistu raportti käsittelee pääosin vuoden 2021 tilannetta. (Ilmakunnas ym. 2022.)

Pandemian aikana tulleen uuden korona-avustusten määrää on pienennetty ja niin sanottuja normaaliajan avustuksien määrää suhteessa nostettu vuodelle 2021. Pandemian aikaista talouslaskua pyritään elvyttämään pitkän aikavälin suunnitelmilla tukemalla tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä innovaatioita. Myös verokannustimen käyttöä on harkittu. Kehittämistoimesta halutaan maanlaajuista, jotta se hyödyttää koko Suomen yritystoiminnan kehittymistä. (Ilmakunas ym. 2022, 10–12.)

4.2 Taloudellinen ympäristö

Yrityspuisto kuuluu kunnan omistamana yhtiönä osaksi kunnan talousarvion elinkeinoprosesseihin. Utajärven kunnan talousarviossa vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmassa vuosille 2023–2024 Utajärven Yrityspuisto Oy:n roolia on tarkoitus vahvistaa. Eräs tärkeistä elinvoimaprozessien osasista on myös Humanpolis Oy:n eli Muhoksen, Utajärven ja Vaalan yhteisen osakkuusyhtiön ja Yrityspuiston yhteistyö. (Utajärven kunta 2023, 16.)

Kehitysyhtiön ei ole tarkoitus tuottaa voittoa. Yrityspuiston tarkoitus on jatkaa maksuttoman yritystuen tarjoamista alueen yrityksille ja auttaa kehittämään elinkeinoaluetta. Tavoitteena on perustaa 10 uutta yritystä ja tehdä vähintään 20 uutta rahoitus- ja tukihakemusta sekä lisätä työpaikkoja. Näillä toimilla tuetaan entisestään kunnan strategian mukaisia toimia ja vahvistetaan elinkeinotoimintaa. (Utajärven kunta 2023.)

Elinkeinopuolella on otettu askeleita kestävästä kehitystä ja uusiutuvaa energiaa kohti. Teollisuusalueelle on kaavoitettu tontteja ja niitä on myyty yrityksille. Verkostoa on vahvistettu myös kansainvälisesti ja aluetta markkinoidaan elinkeinotoiminnan yhteistyökumppanina. Tiivistä yhteistyötä jatketaan lähikuntien ja Uusyrittäjäkeskuksen kanssa. (Paso 2023; Utajärven kunta 2023.)

Kehitys tavoitteiden ja hankkeiden toteuttamiseksi jatkuu taloussuunnitelmassa samansuuntaisesti myös vuosille 2023–2024. Vuoden 2023 toimintaan vaikuttaa myös uusien hyvinvointialueiden käyttöönotto ja sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen rahoituksen siirtyminen valtiolle. (Utajärven kunta 2023.) Marraskuussa 2022 julkaistun lehdistötiedotteen mukaan vuoden 2023 talousar-

vio muuttuu ja elää toimintaympäristön mukana ja esimerkiksi tuulivoimarakentamisen saama myönteinen lupapäätös voi lisätä miljoonainvestoinnin kunnan budjettiin. Kuntalaisten viihtyvyyttä pyritään ylläpitämään ja edistämään hyvinvointialueiden myötä. Myös Yrityspuiston toiminnan edelleen kehittäminen on osa suunnitelmaa ja teollisuusalueilla pyritään jatkossakin kehittämään kiertotalouden mahdollisuuksia ja kestäviä energiamuotoja. Yritysinnovaatioihin ja investointeihin panostetaan. Tulevaisuus nähdään kunnalle myönteisenä. (Utajärven kunta 2022e.)

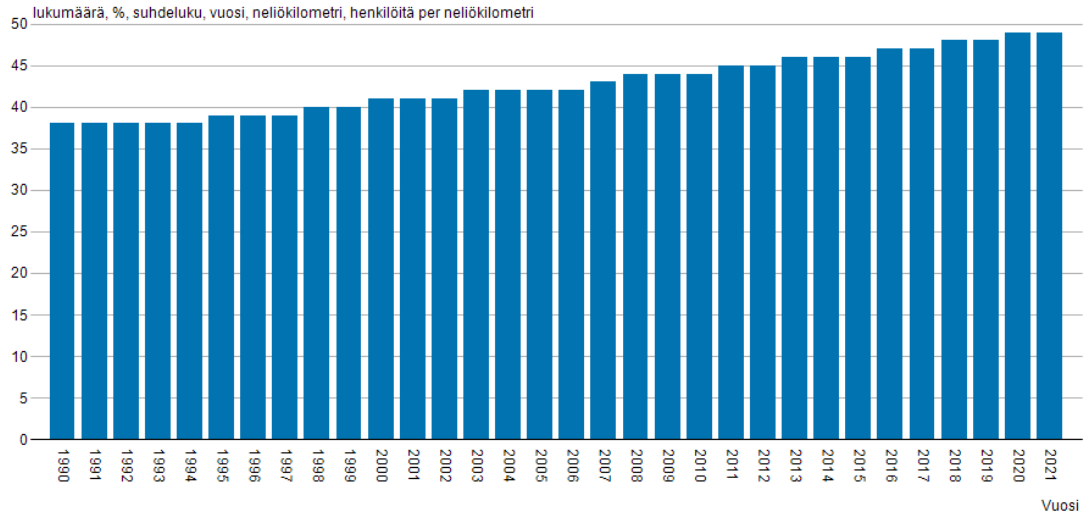
4.3 Sosiaalinen ympäristö

Kunnan strategian tavoitteista yksi on lisätä alueen työpaikkoja ja monipuolistaa elinkeinorakennetta entisestään. Järjestämällä toimintaympäristön kehittämistä asiakaslähtöisesti kunta mahdollistaa alueen toiminnan kehittämisen yhdessä yrittäjien ja myös asukkaiden kanssa. (Utajärven kunta 2022c.)

Utajärven kunta on muuttotappiollista aluetta (StatFin 2022a), mutta tavoitteena on lisätä asukasmäärää ja pitää väestön keski-ikä alle 60 vuoden vielä vuonna 2035 (Utajärven kunta 2022c). Vuonna 2021 Utajärven kuntalaisten keski-ikä on 48,7 vuotta. Keski-ikä on noussut vuosittain melko tasaisesti noin 0,0–0,7 vuotta. Keski-ikä kehitys vuosittain näkyy kuviossa 6. (StatFin 2022b.) Vuoden 2035 keski-ikä ennuste vuoden 2021 tilaston mukaan on 53,5 vuotta (StatFin 2021c). Keski-ikä on kuitenkin noussut hieman nopeammin viime vuosina, vaikka isompia hyppyjä oli myös 1990-luvun puolella (StatFin 2022b).

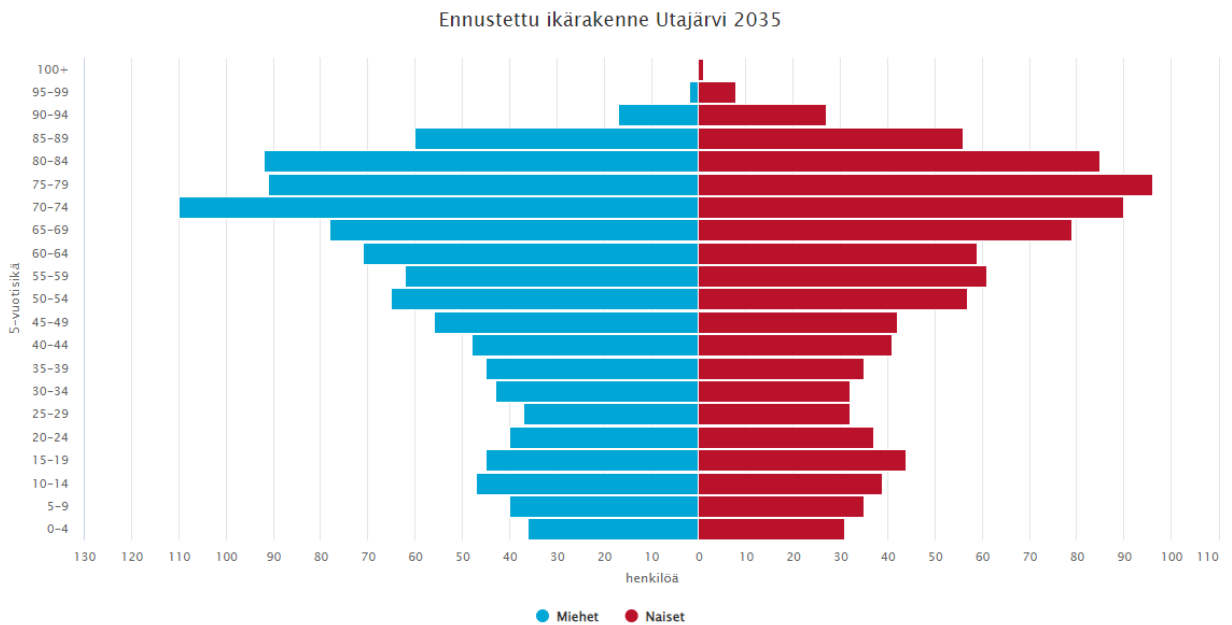

Tunnuslukuja väestöstä muuttujina Vuosi. Utajärvi, Keski-ikä, molemmat sukupuolet.

Kuvio 6. Utajärven kuntalaisten keski-ikä vuosina 1990–2021 (StatFin 2022b)

Vuonna 2019 tehdyn arvion mukaan Utajärven kunnan asukkaiden ikäjakauma vuodelle 2035 nähdään kuviosta 7. Vuoden 2021 tilastojen mukaan kunnan huoltosuhde oli vuonna 2021 87,2, kun taas saman tilaston mukaisen ennusteen mukaan huoltosuhde olisi vuonna 2035 106,9. (StatFin 2021d.). Kunnassa olisi siis enemmän alle 15-vuotiaita ja 65 vuotta täyttäneitä kuin työkäisiä. Koko maan huoltosuhde oli vuonna 2021 62,5 ja sen on arvioitu olevan vuonna 2035 67,3 (StatFin 2021d).

Kuvio 7. Utajärven kuntalaisten ennustettu ikärakenne vuodelle 2035. (Kuntaliitto 2019)

Kunnan lapsiperheiden määrä on kasvussa, joka näkyy myös hoitopaikkojen ja muiden heille suunnattujen palveluiden kysynnän kasvussa. Utajärven Yrityspuisto Oy on Humanpoliksen mukana tukemassa kuntalaisten viihtyvyyttä osallistumalla Rokuan Geopark alueen kehittämiseen ja matkailualan kasvu- ja kehityspalveluiden tukemiseen. Vuonna 2021 tehty onnellisuuskysely kertoo, että kuntalaisten onnellisuus on nousussa, vaikka pandemia onkin sitä nakertanut. (Utajärven kunta 2023.)

Utajärvellä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta joulukuussa 2022 on ollut 11,4 %, eli yhteensä 116 asukasta, joista lomautettuja 14 (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 2023). Osana kuntastrategian toimeenpanoa työllisyyspalveluita pyritään kehittämään edelleen ja täten edistämään työllisyyttä. Tavoitteena on tiputtaa kunnan työllisyysprosentti alle Pohjois-Pohjanmaan keskiarvon, joka on joulukuussa 2022 ollut 10,9 %. (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 2023; Utajärven kunta 2022c.)

4.4 Teknologinen ympäristö

Utajärven Yrityspuisto Oy viestii yritysasiakkailleen eri kanavien kautta. Tiedotteita ja esimerkiksi kutsuja tapahtumiin lähetetään niin kirjeitse, sähköpostilla kuin sähköisten kanavienkin kautta verkkosivujen ja sosiaalisen median välityksellä. Yrityspuiston sivuilta löytyy myös blogi, jossa käsitellään kunnan ja Yrityspuiston ajankohtaisia aiheita sekä tilattava kuukausittainen uutiskirje. (Juntunen & Paso 2022.) Kunnan verkkosivuilta löytyy tapahtumakalenteri, johon päivitetään myös Yrityspuiston tapahtumat. Yhteydenotto yritykseen sähköisesti palautelomakkeen kautta on mahdollista. Yrityksen sähköisten palveluiden tasoa ja kanavia on tarkoitus kehittää jatkossa. (Juntunen 2023.)

Kunnan omistama kehitysyhtiö on julkinen toimija, jota ohjaavat esimerkiksi verkkosivujen osalta saavutettavuusdirektiivit, jotka määrittävät tietyt asiat ja tekstit, jotka sivuilta tulee löytyä. Tämä vaikuttaa sekä Utajärven kunnan että Yrityspuiston verkkosivujen käynnissä olevaan päivittämiseen. Vielä Utajärven kunnan tai Yrityspuiston sivuja ei ole saatavilla englannin tai ruotsin kielillä. (Juntunen 2023.)

Utajärven kunnan ylläpitämän yritykset.utajarvi.fi sivuston kautta Utajärvellä toimivat yritykset voivat kertoa itsestään ja markkinoida tuotteitaan maksutta. Yrityksen julkaisemat mainokset pyörivät sivuston lisäksi myös kunnan infotauluilla. (Utajärven Yrityspuisto Oy 2023b.) Näitä infotauluja on esimerkiksi Salessa, Hyvän Elämän keskuksessa (terveyskeskus) ja Utajärven Leipomopalvelut Oy:n tiloissa. Yrityspuiston sivuilla ja YouTube-kanavalla on videomuotoiset ohjeet yrityksen lisäämiseksi järjestelmään ja ilmoitusten tekemiseen (Utajärven Yrityspuisto Oy 2023b).

Utajärven Yrityspuisto Oy:n YouTube-kanavalla on helmikuussa 2023 165 seuraajaa ja yhteensä toista kymmentä videota ja short-julkaisua. Kanavalla on muutama ohjevideo, kesätyöntekijöiden koostamia videoita Utajärvestä ja tietoa tulevista tapahtumista videomuodossa. (Utajärven Yrityspuisto Oy 2023c.) Kanavalle on tullut keväällä 2023 paljon uusia seuraajia ja se on uusi potentiaalinen viestintäkanava, jonka mahdollisuudet ovat vielä auki. Eräs videoista on saanut huomattavan määrän katselukertoja, ja aiheeseen liittyen on ollut yhteydessä myös toimija toisesta maasta. (Juntunen 2023.)

4.5 Ekologinen ympäristö

Ekologisuus ja ympäristötietoisuus ovat alueille mieleisiä ja imagoa kohottavia arvoja. Aiemmin mainitun HINKU eli hiiliviisas kunta -hankkeen lisäksi Utajärven kunta ja Yrityspuisto ovat mukana monessa muussa hankkeessa, joiden tavoite on lisätä tai parantaa ympäristön hyvinvointia. Eräs näistä oli Utajärven teollisuusalueelle Mustikkakankaalle laadittu kiertotalouden käsikirja, jossa myös Utajärven Yrityspuisto Oy on ollut mukana. Käsikirjan on tarkoitus tukea ja ohjata kiertotalouden mallin hyödyntämistä teollisuusalueelle ja se sisältää tietoa lainsäädännöstä ja luvista aina kustannus ja päästövaikutuksiin. (Utajärven kunta 2022f).

Linearisessa taloudessa tuote valmistetaan, käytetään ja sitten päättyy jätteeksi. Kiertotalouden tarkoitus on muuttaa jana ympyrämuotoiseksi "kierroksi", jossa tuote palautuisi mahdollisesti uudelleen tehtaalle ja sitä korjattaisiin tai siitä tehtäisiin uusia tuotteita, jolloin jätettä syntyisi mahdollisimman vähän. Jätteen vä-

hentämisen lisäksi kiertotalouden on tarkoitus vähentää uuden materiaalin luomista ja sitä kautta myös säästää rahaa. Toiminnan sivutuotteena syntyvää materiaa voitaisiin siis käyttää jossain muussa. Utajärvellä sivutuotteena syntyvä materiaali olisi tarkoitus hyödyntää kunnan alueella, jolloin välttyttäisiin myös logistiikan aiheuttamilta kuluilta ja päästöiltä. Osana hanketta on tarkoitus selvittää mahdollisuutta valmistaa uusia tuotteita yritystoiminnan sivutuotteista. Hanke päättyi marraskuussa 2022 ja valmis käsikirja on julkaistu verkossa, jotta myös muut kunnat ja toimijat pääsevät sitä hyödyntämään. Käsikirjaa tullaan päivittämään säännöllisesti, jotta se vastaa ajantasaisiin haasteisiin ja vaatimuksiin. Utajärven kunta on lähtenyt mukaan myös muihin aihealueen projekteihin ja jatkaa kehittämistä. (Utajärven kunta 2022f.)

Utajärven kunta on mukana myös TUIMA-hankkeessa. TUIMA on lyhenne nimestä "Tuuppausta ilmastoviisaaseen maankäyttöön maa- ja metsätaloudessa" ja on osa maa- ja metsätalousministeriön ohjelmaa "Hiilestä kiinni". Se perustuu hallituksen vuonna 2020 tekemään hankkeeseen, jonka tavoite on tehdä päästövähennyksiä ja tehostaa maankäyttöä ilmastonmuuton hillitsemisen työkaluna ja tukea maanomistajia olosuhteiden muuttuessa. Tarkoituksena on yhdessä maanomistajien kanssa sekä pienentää maankäytön päästöjä että tukea kasvuston toimintaa hiilinieluinä ja -varastoinä, mutta myös kannustaa uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä. Hanke kestää vielä vuoden 2023 loppuun. Utajärvellä hanke näkyy kyselytutkimuksena suoritettavana kenttäkokeena, jossa tutkitaan tilallisten valmiutta ottaa käyttöön hankkeen mukaisia toimia viljelyssä ja muussa maankäytössä päästöjen vähentämiseksi. Tuloksia arvioidaan taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten näkökulmasta. (Utajärven kunta 2022d.)

Utajärven Yrityspuisto Oy on mukana monessa kestävästä kehitystä edistävissä hankkeissa paikallisten yritysten tukena. Paljon kehitetään ja suunnitellaan sellaista, jota ei ole vielä muualla tehty. Tämä tuo omat haasteensa toimintaan, kun ei ole aikaisempia raportteja tai tilastoita, johon toimintaa voisi verrata. Myöskään lainsäädäntö ja ohjeistukset eivät aina ole yhteneviä kehityskohteiden kanssa, koska toimintaa ei ole aiemmin tehty tai sitä ei ole aiemmin suunnattu teollisuusalueille yritysten käyttöön. Eräänä haasteena on myös se, että toiminnan tulee olla taloudellisesti kannattavaa, jotta yritykset pystyvät toimimaan kannattavasti. (Juntunen 2023.)

4.6 Lainsäädännöllinen ympäristö

Kunnan toiminta on laissa säänneltyä ja toiminnan pitää turvata kilpailuneutraliteetti, eli kunta ei voi toiminnallaan suosia jotain toimijaa muiden ohi. Julkisten hankintojen tulee olla avoimia, syrjimättömiä ja kilpailutettuja. Tätä valvotaan hankintalain avulla. Kuntalakiin on sisällytetty kohtia kuntien omistamien yhtiöiden ja yhteisöjen toimintaan liittyen ja miten kunta omistajana voi ohjata yhtiön tai yhteisön hallintoa ja toimintaa. Tarkoituksena on taata, että yhtiö tai yhteisö noudattaa toiminnassaan kunnan tavoitteita ja strategiaa sekä ajaa kunnan etua. (Kuntaliitto 2016.) Kunnan kehitysyhtiön toimintaan siis vaikuttaa lakeja ja ohjeistuksia, joita yksityisen yrityksen ei tarvitse toiminnassaan huomioida. Yrityspuisto toimii myös linkkinä paikallisten yritysten välillä ja auttaa luomaan yhteistyösopimuksia yritysten kesken (Juntunen 2023).

Pienen kunnan kehitysyhtiönä Yrityspuiston avulla yrittäjä saa nopeallakin aikataululla lupa-asioita ja esimerkiksi yrityksen tonttitarpeita sovittua kunnan omistamilta teollisuusalueilta. Utajärven alueella on tilaa laajentua ja rakentaa isojaakin tehdasrakennuksia, kun taas Oulun kaltaisella tiuhaan rakennetulla alueella paljon maa-alaa on jo käytetty. (Juntunen & Paso 2022.)

5 MUIDEN KEHITYSYHTIÖIDEN TOIMINTAMALLEJA

NIHAKin yrityspalvelupäällikköjä toimii Nivalan, Haapajärven, Pyhäjärven, Reisjärven ja Kärämäen sekä Haapajärven alueella, jonka lisäksi palveluja on käytettävissä koko Nivala-Haapajärven seutukunnan alueella (NIHAK 2023a). NIHAK tarjoaa alueen yrittäjille, yritystoimintaa suunnitteleville ja yritysten työntekijöille käyttöön yhteistyötiloja, joissa voi verkostoitua muiden alueen yrittäjien kanssa ja kehitellä omaa toimintaa tai hyödyntää itsenäisiä työskentelypisteitä. Työtiloja löytyy jokaiselta paikkakunnalta ja ne ovat maksutta käytössä joka päivä ympäri vuorokauden. (NIHAK 2023c.) Pienten mikroyritysten verkostoitumista tuetaan myös Mikroyritysten Ydinryhmällä. Ryhmä kokoontuu jäsenyritysten tiloissa ja sen tavoitteena on myös antaa vertaistukea ja auttaa kehittämään jäsenyritysten toimintaa. Ryhmän tavoitteena on kokoontua vähintään kuusi kertaa vuodessa. (NIHAK 2023b.)

SavoGrow Oy toimii Suonenjoen, Rautalammin, Tervon, Vesannon, Pielaveden ja Keiteleen kuntien alueella. Perinteisten yrityspalveluiden lisäksi iso toimija tukee alueen kuntia ja sen asiakkaita myös monilla muilla tavoilla. Yritysten lisäksi se tarjoaa tukeaan myös muille alueen yhteisöille ja yksityishenkilöille. SavoGrow Oy tarjoaa kohdennettuja palveluita alueelle esimerkiksi marjatalouteen ja sillä on kattavat resurssit olla mukana monissa hankkeissa. Myös lyhyitä koulutuksia kuten hygieniapassikoulutusta ja digitaalisten palveluiden käytön koulutuksia järjestetään kehitysyhtiön kautta, jonka lisäksi sivulla on useita artikkeleita yritystoiminnan kehittämiseksi ja yksityisille henkilöille esimerkiksi oman mökin vuokraamisesta. (SavoGrow Oy 2023.)

Prizztech Oy toimii Satakunnan alueella ja omistajakuntia ja -kaupunkeja ovat Pori, Ulvila, Huittinen, Kokemäki, Rauma, Harjavalta, Nakkila, Merikarvia, Eurajoki, Kankaanpää, Pomarkku ja Eura, toimipaikka on Porissa. Yhteistyötä tehdään myös satakuntalaisten korkeakoulujen Porin yliopistokeskuksen ja Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa. Sivuille on linkattu myös verkosta löytyviä yrityspalveluita, joiden kautta yrittäjä voi itsenäisesti tutustua toiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen tutustumalla esimerkiksi hinnoitteluun ja verotukseen tai henkilöstöhallintoon sekä kattavaan aakkostettuun yrittäjän sanastoon. (Prizztech Oy 2023.)

Aiemmat kehitysyhtiöt ovat isoja toimijoita. Utajärven kokoisilla kunnilla, asukasluku 2569 (StatFin 2021a), harvoin on omaa kehitysyhtiötä vaan usein tehdään yhteistyötä usean kunnan yhteisen kehitysyhtiön kesken tai palvelut tuotetaan kunnan palkkaaman elinkeinoasiantuntijan kautta. Pienempiä toimijoita on esimerkiksi Pellon Kehitys Oy Pellossa (asukasluku 3296), Kehittämissyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy Ikaalisissa (asukasluku 6877) ja Tyrnävän Kehitys Oy Tyrnävällä (asukasluku 6593) (Ikaalisten kunta 2023; Pellon Kehitys Oy 2023; StatFin 2021a; Tyrnävän Kehitys Oy 2023). Pellon Kehitys Oy keskittyy toiminnassaan pitkälti yrityspalveluiden tuottamiseen ja yrittäjän tukemiseen, mutta sivuille on ilmeisesti tulossa myös mahdollisuus julkaista avoimia työpaikkoja ja alueella myynnissä olevia yrityksiä. Tällä hetkellä kyseisten valintojen alla ei ole tietoja. Sivustolle on kerätty myös Hyödyllisiä linkkejä -osio, joka sisältää kattavasti linkkejä eri yhteistyökumppaneiden, yrittämisen tukien ja palveluiden sekä työllistymiseen liittyvien palveluiden sivuille ja ohjaa tiedon lähteille. (Pellon Kehitys Oy 2023.) Ikaalisten kunnan sivuilla on maininta kehitysyhtiöstä ja sen toiminnasta lyhyesti. Ikaalisten kehitysyhtiöllä ei ole omia verkkosivuja, vaan viestintä ja tapahtumat hoidetaan pääasiassa Facebook-sivun kautta. (Ikaalisten kunta 2023.)

Utajärven Yrityspuisto Oy tekee yhteistyötä myös lähialueilla toimivien Pudasjärven Kehitys Oy:n ja uudemman toimijan Tyrnävän Kehitys Oy:n kanssa (Juntunen 2023). Tyrnävän Kehitys on perustettu 2021 ja on pieni, mutta aktiivinen yhden työntekijän kehitysyhtiö, joka on mukana Tyrnävän ja lähialueiden elinvoimakkehityksessä. Palvelut kohdistetaan yrittäjän tarpeiden mukaan sopivassa ajassa ja paikassa. Sivustolla kerrotaan, kuinka palvelut on suunnattu täyspäiväistä yritystoimintaa suunnittelevalle ja tekeväälle, mutta myös sivutoimisille yrittäjille. (Tyrnävän Kehitys Oy 2023.) Harvalla sivustolla näitä erilaisia yrittämistapoja oli jaoteltu erikseen, vaikka maksuttomat kunnan tarjoamat yrityspalvelut onkin suunnattu kaikille alueen yrittäjille. Myös Pudasjärven Kehitys Oy on huomattavasti Utajärven Yrityspuisto Oy:ta nuorempi toimija. Se on perustettu 2018. Yrityspalveluiden lisäksi Pudasjärven Kehitys pyrkii olemaan aktiivinen tiedottaja alueella ja toimimaan verkostoinnin tukena lähialueilla. Verkkosivujen, Facebookin ja uutiskirjeen lisäksi heillä on käytössä myös WhatsApp-ryhmä. Pudasjärven Kehitys

Oy on mukana useissa hankkeissa, jotka liittyvät niin yrityspalveluiden kuin alueen asukkaiden elinvoimaisuuden ja kestäväen kehityksen edistämiseen. Hankkeet on listattu sivustolle omaksi välilehdekseen ja samalla sivustolla on myös arkisto aiemmista projekteista. Verkkosivuilla yrittäjä voi myös ilmoittaa kiinnostuksensa tuleviin hankkeisiin. (Pudasjärven Kehitys Oy 2023.)

Keski-Suomen Yritysidea toimii Jyväskylän, Hankasalmen, Joutsan, Konneveden, Laukaan, Petäjäveden, Toivakan ja Uuraisten alueella ja tarjoaa asiakkailleen maksutonta neuvontaa ja tukea yrityksen perustamisvaiheessa ja osaamisen kehittämisessä. Uusien yrittäjien kesken järjestetään Ideapajoja ja valmennuksia sekä infotilaisuuksia. Tulevia tapahtumia voi selata ja niihin osallistua suoraan verkossa Yritysidean nettisivuilta. Yritysidea ei ole oma kehitysyhtiönsä vaan palvelun tuottaa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia ja sivulle onkin linkattu myös Gradian järjestämiä koulutuksia. (Keski-Suomen Yritysidea 2023.) Gradia tarjoaa erilaista koulutusta yrittäjälle ja henkilöstölle sekä yrityksille kannan ilmoittaa harjoittelu- tai työpaikosta (Gradia 2023).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1 SWOT-analyysi

Utajärven Yrityspuisto Oy:n toiminta on monipuolista. Omaa ja alueen yritysten toimintaa pyritään kehittämään ja tekemään taloudellisesti kannattavampia valintoja. Taulukkoon 1 on koostettu SWOT-analyysi Utajärven Yrityspuisto Oy:n toimintaympäristöanalyysin pohjalta.

Taulukko 1. Utajärven Yrityspuisto Oy:n SWOT-analyysi toimintaympäristöanalyysin pohjalta

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan yrittäjälähtöisyys, sekä yksilöllinen ja laadukas palvelu • Paikallistuntemus ja vahva yhteistyö kunnan kanssa. • Utajärvi koetaan yrittäjäystävällisenä kuntana. • Ketteryys 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieni yritys, joten resurssit voivat olla tiukassa, eikä kaikkea haluttua ehditä toteuttaa. • Verkkosivut ja sähköinen asiointi eivät ole ajan tasalla.
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Kiertotalouden ja kestävän yrittämisen hankkeet ja niiden tukeminen sekä uusiutuva energia • TKI-toiminnan mukaiset hankkeet • Sijainti • Kunnan alueella on tilaa uusille yrityksille 	<ul style="list-style-type: none"> • Yrittäjät eivät tiedä tarjolla olevista palveluista. • Kun tehdään uutta, ei ole mistä ottaa mallia. • Alueen hiljeneminen ja elinvoiman hiipuminen.

Yrityspuiston toiminta on hyvin yrittäjälähtöistä ja alueen yrittäjiin ollaan suoraan yhteydessä esimerkiksi puhelimitse. Yhteisiä tapahtumia järjestetään ja annetaan mahdollisuuksia verkostoitua ja tehdään yhteistöitä, joiden avulla pyritään tukemaan yrittäjiä toiminnassaan (Juntunen 2023). Yhteistyö kunnan toimijoiden kanssa on aktiivista, jolloin esimerkiksi lupa-asioita pystytään tarvittaessa järjestämään nopeasti ja istumaan asianosaisten kanssa saman pöydän ääreen (Juntunen & Paso 2023). Yrittäjien (2022a) barometrin mukaan Utajärvi koetaan myös hyvin yrittäjäystävällisenä kuntana.

Utajärven Yrityspuisto Oy on pieni yritys, joten toisinaan resurssit eivät riitä kaikkien. Sekä aika että raha voivat olla esteinä ja toisinaan asioita tulee asettaa tärkeysjärjestykseen. Tällöin ei niin kiireelliset tehtävät, kuten verkkosivujen päivittäminen, voi jäädä taka-alalle ja hoituu silloin, kun muulta tekemiseltä liikenee aikaa. Tämä on valitettava asia, jota on vaikea lähteä voittoon tavoittelemattomassa yrityksessä muuttamaan. (Juntunen 2023.)

Sekä Utajärven Yrityspuisto Oy että Utajärven kunta tukevat vahvasti kiertotaloutta ja ovat mukana useissa hankkeissa kestävämpien tulevaisuuden ratkaisujen luomiseksi. TKI- eli tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa tuetaan ja paljon tehdään yhteistyötä myös oppilaitosten kanssa. Toisaalta riskinä onkin se, että kehittämisvaiheessa ei vielä tiedetä, voidaanko projektin tuloksia käyttää tosielämässä teollisuusalueiden toiminnassa. (Juntunen 2023; Utajärven Yrityspuisto Oy 2023a.)

Kuten aiemmin mainittu, Utajärvi on maantieteellisesti aika lailla keskellä Suomen karttaa, jolloin kaikki naapurimaat ovat kohtuullisen välimatkan päässä ja myös rautatie, satama ja lentokenttä ovat kohtuullisten välimatkojen päässä. Utajärvellä on myös tilaa ja mahdollista laajentaa yritystoimintaa, joka voi suurilla vanhemmilla teollisuusalueilla olla jo vaikeaa. (Utajärven Yrityspuisto Oy 2023a.) Yksi konkreettinen lisä alueelle on uusi liittymä Mustikkakankaan teollisuusalueelle, jotta raskaan kuljetuksen liikkuminen teollisuusalueella helpottuu.

Jonkin verran yrittäjillä on vielä pimennossa, mitä Utajärven Yrityspuisto Oy tekee ja minkälaista apua ja tukea he tarjoavat yritykselle tai mitä siitä pitäisi maksaa. Utajärven Yrityspuisto Oy tarjoaa kuitenkin yrityksille palveluitaan maksuttomasti.

(Juntunen 2023.) Myös Utajärven alueelle tulisi saada lisää asukkaita, jotta asukasluku saataisiin nousuun ja turvattua kannattavuutta alueen yrityksille ja sitä kautta palveluiden pysyminen Utajärvellä. Näillä toimilla alueen elinvoimaisuutta saadaan kannatettua ja sitä kautta myös uusia yrityksiä alueelle. Yrityksen toiminta vastaa jo hyvin kunnan strategian mukaista toimintaa, mutta mikäli yrityksiä halutaan tukea entistä vahvemmin, Yrityspuiston tunnettuutta yritysten keskuudessa ja tiedonjakoa voitaisiin parantaa nykyisestään.

6.2 Sähköiset kanavat ja sosiaalinen media

Utajärven Yrityspuisto Oy:n kotisivujen päivitys on työn alla ja sitä tehdään muiden projektien lomassa (Juntunen 2023). Kotisivut ovat tällä hetkellä hieman vanhentuneet visuaalisesti. Sivuilla ei ole erillistä tapahtumakalenteria, josta voisi nopeasti tarkistaa tulevat tapahtumat, vaan tulevat tapahtumat ovat Ajankohtaistisivun julkaisujen joukossa. Kunnan sivujen etusivulla on tapahtumakalenteri, josta myös Yrityspuiston tapahtumat löytyvät, mutta kalenteriin ei ole linkkiä tai viittausta Yrityspuiston sivuilta. Tarkoitus on yhtenäistää tapahtumat yhteen kalenteriin, joten Yrityspuiston sivulle ei välttämättä omaa kalenteria luoda (Juntunen 2023). Yksinkertainen kalenteri voisi kuitenkin helpottaa hahmottamaan tulevat tapahtumat ja tieto löytyisi kätevästi. Jos uusille sivuille ei omaa kalenteria tehdä, kenties linkki kunnan kalenteriin tai jopa kuvamallinen upotus olisi hyvä mahdollisuus. Tapahtumat hukkuvat helposti muiden Ajankohtaista-välilehden julkaisujen ja Facebook-sivun julkaisujen sekaan. Kotisivuilta löytyi myös muutama ”rikkinäinen” linkki eli kohdesivua ei ollut enää saatavilla ja joitain välilehtiä, joita ei verkkosivun kautta löytänyt vaan ne piti hakea erikseen hakukoneen kautta. Nämä tulevat varmasti korjaantumaan, kun verkkosivuja päivitetään.

Pellon Kehitys Oy:n kotisivujen etusivunäkymässä pyörii kuvakaruselli paikallisista yrityksistä ja kunnan sloganeista, joka on mukava visuaalinen elementti sivulla. Pudasjärven Kehitys Oy:n hankkeet -sivulla oli avattu, missä hankkeissa kehitysyhtiö on mukana ja listaus oli tehty kuvien avulla visuaaliseksi, joten ensinäkemältä sai kuvan, mistä aiheesta on kysymys. Utajärven Yrityspuisto Oy:n hankesivu on melko tyhjä, vaikka yhtiö on monessa mukana ja toimii aktiivisesti. Valitettavasti tämä ei tällä hetkellä kotisivujen kautta välity. Tämä voisi paitsi tuoda näkyvyyttä toiminnasta, myös mahdollisesti innostaa paikallisia yrityksiä

ehdottamaan ja osallistumaan uusiin hankkeisiin sekä lisätä Utajärven kiinnostavuutta uusille yrityksille. Myös YouTube on hyvä kansainvälinen kanava. Nyt kun kanavalle on tullut uusia tilaajia, kannattaa tilaisuus hyödyntää ja kertoa lisää alueesta ja omasta toiminnasta. Sivustoilla on myös muutamia yritysten toiminnasta kertovia videoita, jotka ovatkin keränneet jo mukavasti näyttökertoja (Utajärven Yrityspuisto Oy 2023c). Samanlaiset videot voisivat olla kiinnostavia, mikäli alueen yritykset ovat valmiita lähtemään niihin mukaan. Kenties myös Yrityspuiston omasta toiminnasta voisi tehdä vastaavan alueen yrittäjille suunnatun videon.

Yrityksille ei ole viime aikoina tehty kattavaa yhteydenottoa ja kyselyä Utajärven Yrityspuisto Oy:sta, joka kattaisi kaikki alueen yritykset ja yrittäjät. Kokemuksen perusteella yrittäjät eivät ole hyvin perillä tulevista tapahtumista kuten tulevista Turinoista. Järjestettävien tapahtumien osalta toisinaan tukeudutaan perinteiseen puhelimeen ja kirjepostiin, jotta yrittäjiä saadaan paikalle. (Juntunen 2023.) Tästä voisi jatkossa tehdä kyselyn joko puhelimitse tai sähköisenä kyselynä. Sitä voisi myös käyttää palveluita päivitettäessä tukena, seuraavatko yrittäjät sosiaalisen median kanavia tai verkkosivuja, vai meneekö tieto parhaiten perille kontaktoimalla yrittäjät suoraan yksitellen. Kyselyn avulla voisi selvittää, miten omatoimisuutta sähköisten kanavien kohdalla voisi parantaa.

6.3 Ideoilta muilta kehitysyhtiöiltä

NIHAKin käyttämät VAU!HAUS-yhteistilat ja mikroyrityksille suunnattu Ydinryhmä ovat tapoja verkostoitua omalla ajalla ja tuoda erilaiset yrittäjät yhteen (NIHAK 2023b; NIHAK 2023c). Järjestely vaatii kuitenkin aikaa joltain työntekijältä tai jonkinlaisen kulunseurantajärjestelmän toimiakseen. Utajärven kokoisella paikkakunnalla Ydinryhmää vastaavat jo järjestettävät Turinat, joita toisinaan pidetään yritysten tiloissa (Juntunen 2022). Pudasjärven Kehitys Oy:n (2023) käyttämä WhatsApp-kanava voisi olla tapa välittää tietoa yrittäjille nopeasti ja ilmoitus tulisi jokaiselle puhelimeen. WhatsApp-ryhmän käyttäjä voi myös rajoittaa osallistujien toimintaa ryhmässä, jolloin kanavaa voisi käyttää vain tiedottamiseen, eivätkä yrittäjät pysty itse lähettämään viestejä ryhmään. Toki ryhmiä voisi olla myös kaksi, jolloin toinen toimisi keskustelualustana ja toinen vain sähköisenä ilmoitustauluna.

SavoGrow Oy (2023) on ollut mukana järjestämässä esimerkiksi hygieniapassikoulutuksia. Utajärven Yrityspuisto Oy on myös järjestänyt erilaisia koulutuksia. Yksityishenkilöiden ja yritysten mielenkiintoa osallistua muutaman tunnin tai päivän mittaisiin koulutuksiin kuten hygieniapassikoulutusta, ensiapukoulutuksia tai työturvallisuuskoulutuksia voitaisiin selvittää. Koulutuksia voisi järjestää myös yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Koulutukset voisivat hyödyttää yksityishenkilöä ja aloittavaa yrittäjää, mutta myös pitää yritysten työntekijöiden pakolliset koulutukset ajan tasalla.

Prizztech Oy (2023) on ottanut verkkosivuistaan kaiken irti lisäämällä sivuille materiaalia ja tietoa sähköiseen muotoon ikään kuin "itseopiskelumateriaaliksi", jolloin yrittäjä löytää kaikki tiedot samasta paikasta. Kenties vastaava Utajärvelle soveltuva paketti voitaisiin koota myös Yrityspuiston sivuille. Pellon Kehityksen sivuilta löytyy Työ ja tekijä kohtaa -niminen välilehti (Pellon Kehitys Oy 2023). Sivun on vielä tyhjä, mutta nimen perusteella se voisi olla paikka paikallisille yrittäjille ilmoittaa työn tarpeesta ja myös työnhakijalle ilmoittaa itsestään. Kyseessä voisi olla niin pitkäaikainen työsuhde kuin lyhyempi kesätyö tai pienimuotoinen urakka. Toki sivuston käyttö voi vaatia jonkinlaista moderointia, mikäli jokainen voi itse julkaista oman ilmoituksensa.

7 POHDINTA

7.1 Tulosten tarkastelu ja jatkokehittämisaiheet

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa, millä tavoin Utajärven Yrityspuisto Oy voi kehittää toimintaansa tukeakseen alueen yrityksiä paremmin sekä taatakseen että toiminta vastaa Utajärven kunnan strategian mukaisiin toimiin. Lisäksi haluttiin selvittää, millä toimilla Utajärvelle saataisiin uutta yrityskantaa ja lisätä kunnan elinvoimaisuutta. Utajärven Yrityspuisto Oy tekee aktiivista työtä hankkeiden ja alueen yritysten kanssa. Toiminta on kehityspainotteista ja alueen elinvoimaisuutta sekä yritysten toimintaa ja kannattavuutta pyritään edistämään kestävien valintojen kautta. Hankkeilla pyritään kehittämään uusia mahdollisuuksia tehdä tuottoa ympäristöystävällisillä tavoilla. Toiminta näkyikin erityisesti Mustikkakan-kaan teollisuusalueella. Valitettavasti markkinoinnin ja sähköisten palveluiden puolta ei ehditä päivittämään toiminnan lomassa, jolloin ulkopuolelle ei näy kuinka aikansa mukaista ja edistyksellistä toiminta on.

Opinnäytetyössä perehdyttiin myös muiden kehitysyhtiöiden toimintaan ja etsittiin menestystekijöitä ja toimintamalleja, joita voitaisiin hyödyntää Utajärven Yrityspuisto Oy:n toiminnassa. Muilta kehitysyhtiöiltä löytyi toimintamallivinkkejä viestintään ja tiedon välittämiseen alueen yritysten kanssa sekä ajatuksia verkkosivujen päivittämiseen liittyen. Saatuja tuloksia voitaisiin hioa ja tarkentaa entisestään haastatteleamalla toimijoita. Myös kuntalaisten ja yritysten mielikuvia, toiveita ja odotuksia Yrityspuistoa kohtaan voitaisiin kartoittaa kattavalla kyselyllä. Kyse-lyn avulla voitaisiin selvittää yrittäjien suosimia viestintäkanavia, jotta tiedot ta-
pahtumista saataisiin varmasti ja tehokkaasti perille.

Analyysi toteutettiin pitkälti valmiin sekundääriaineiston pohjalta. Saatavaan tie-
toon vaikutti siis se, kuinka paljon tietoa vertailtavat toimijat ja kehitysyhtiöt julkai-
sevat ja kuinka se on löydettävissä verkosta. Toimintaympäristöanalyysistä saa-
tuja tuloksia on tarkoitus käyttää Utajärven Yrityspuisto Oy:n liiketoimintasuunni-
telman päivittämiseen. Tutkimuksessa nousi asioita, joita voidaan jatkossa hyö-
dyntää toiminnassa ja suunnitelman tavoitteiden päivittämisessä.

7.2 Eettiset lähtökohdat ja luotettavuuden tarkastelu

Tutkimusta tehdessä tulee ottaa huomioon toiminnan eettiset lähtökohdat tutkimuksen eri vaiheissa. Prosessin aikana tulee ottaa huomioon, millä tavoin varmistetaan asianmukainen tiedon keräys ja käsittely sekä erityisesti haastateltaessa haastateltavien yksityisyydensuoja ja kerätyn tiedon asiallinen käsittely, arkistointi ja hävittäminen. Konkreettista eettisyys on erityisesti tilanteissa, jossa tutkimuksen kohteena ovat ihmiset. Tutkimuksesta ei tule koitua haittaa tutkittaville. Toimenpiteiden valintaan vaikuttaa, käytetäänkö valmiita julkisia materiaaleja vai onko tieto kerätty suoraan haastateltavilta tai kyselyyn osallistuneilta. Joskus tuloksiin voi liittyä tietoa, jota ei voida syystä tai toisesta julkaista. On tutkimuskohtaista, miten eettisiä ratkaisuja tehdään ja se minkälaista materiaalia kerätään vaikuttaa päätöksiin tekemiseen. (Vuori 2021.) Käytin tutkimuksessani pääasiassa valmista sekundääriaineistoa, jota tuin toimeksiantajan kanssa käydyistä keskusteluista keräämälläni primäärimuotoisella aineistolla. Aiheet eivät myöskään koske yksittäisten henkilöiden toimintaa tai henkilötietoja, vaan yrityksiä. Kerätty tieto on sekundääritietoa, eikä sisällä esimerkiksi liikesalaisuuden alaista tietoa tai tietoa tulevista hankkeista, joita ei olisi vielä julkaistu.

Tutkimuksessa ei pidä myöskään vääristellä tai peittää tietoa, joka voi vaikuttaa nykyisen tutkimuksen tuloksiin ja mahdollisesti myös aiheen tutkintaan tulevaisuudessa. Tutkimuksen tulee olla avointa, rehellistä, tarkkaa ja perusteltua. Lopputulema on avattu ja myös sen merkitystä pohdittu ja analysoitu. (Vuori 2021.) Tutkimus perustuu julkiseen materiaaliin, joka on kaikkien saavutettavissa verkossa. Tulosten tarkastelun kannalta tämä vaikuttaa luotettavuuden arviointiin. Tutkimuksessa on käytettävissä vain julkaistua materiaalia, joten tiedon paikkansapitävyys ja ajantasaisuus riippuvat sivustojen ylläpitäjistä ja materiaalien julkaisijoista. Esimerkiksi kehitysyhtiöiden verkkosivuilla harvoin näkyi, koska sivustoa on viimeksi päivitetty, joten ajantasaisuudesta ei voitu kaikissa tilanteissa varmistua. Toimeksiantajan kohdalla ajantasaisuudesta varmistuttiin keskusteluiden kautta ja samalla lisättiin tietoa eri aiheista. Vertailtavien kehitysyhtiöiden osalta keskityttiin aiheisiin, jossa toiminnan tai toimintamallin tapahtuminen tällä hetkellä ei vaikuttanut vertaamismahdollisuuteen. Toimintaympäristö on elävä kokonaisuus ja sen analyysi on oman aikansa tuotos ja tulee vanhenemaan ajansaatossa.

LÄHTEET

Business Finland 2022. Tietoa Business Finlandista. Viitattu 21.11.2022 businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/tietoa-meista/lyhyesti.

Encore Ympäristöpalvelut 2021. Uusi jätelaki 2021 ja vaatimukset yrityksille 2022. Viitattu 21.11.2022 <https://encorepalvelut.fi/2021/12/01/uusi-jatelaki-2021-ja-vaatimukset-yrityksille/>.

Finder 2022a. Orasko Oy. Viitattu 30.11.2022 <https://www.finder.fi/Agentuuriliike/Orasko+Oy/Kuopio/yhteystiedot/2271046>.

– 2022b. Utajärven Yrityspuisto Oy. Viitattu 21.11.2022 <https://www.finder.fi/Kiinteist%C3%B6hallinto/Utaj%C3%A4rven+Yrityspuisto+Oy/Utaj%C3%A4rvi/yhteystiedot/263799>.

– 2022c. Utajärvi. Viitattu 30.11.2022 <https://www.finder.fi/kunta/Utaj%C3%A4rvi>.

Finnvera 2022. Finnvera lyhyesti. Viitattu 21.11.2022 <https://www.finnvera.fi/finnvera/tietoa-finnverasta>.

Gradia 2023. Yrityksille. Viitattu 18.1.2023 <https://www.gradia.fi/yrityksille>.

Hakola, E. 2021. Kuntien toimintaympäristö muuttuu, eivätkä työllisyys- ja yrityspalvelut saa jäädä jalkoihin – Kunnilla on mahdollisuuksia ja vaaran paikkoja. Yrittäjät 19.8.2021. Viitattu 3.11.2022 <https://www.yrittajat.fi/uutiset/kuntien-toimintaymparisto-muuttuu-eivatka-tyollisyys-ja-yrityspalvelut-saa-jaada-jalkoihin-kunnilla-on-mahdollisuuksia-ja-vaaran-paikkoja/>.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. uud. laitos. Porvoo: Edita Publishing Oy.

Hesso, J. 2015. Hyvä liiketoimintasuunnitelma. 2., uudistettu painos. Helsinki: Kauppakamari.

Hiilineutraalisuomi.fi 2022. Hinku-kriteerit. Viitattu 19.11.2022 [https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Hinku/Hinkukriteerit/Hinkukriteerit\(49464\)](https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Hinku/Hinkukriteerit/Hinkukriteerit(49464)).

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10. osin uud. laitos. Helsinki: Tammi.

Ikaalisten kunta 2023. Yrityspalvelut. Viitattu 31.1.2023 <https://ikaalinen.fi/tyo-ja-yrittaminen/yrityspalvelut/>.

Ilmakunnas, S, Stenbacka, R., Martikainen, M., Puhakka, M., Salonen, H. & Reinikainen, R. 2022. Yritystukien tutkimusjaoston raportti 2022. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö.

Isokyrön kunta 2023. Yritysneuvonta. Viitattu 9.1.2023 <https://isokyro.fi/tyo-ja-yrittaminen/yrityspalvelut/yritysneuvonta/>.

Jaskari, M-M. 2014. Pestel-analyysi yrityksen toimintaympäristön analysoinnissa. Minna-Maarit Jaskari 4.9.2014. Viitattu 19.11.2022 https://youtube.com/watch?v=xO_SoexOhH8&si=EnSlkalECMiOmarE.

Juntunen, T. 2022. Turinat. Utajärven Yrityspuisto Oy. Viitattu 28.1.2023 <https://utajarvenyrityspuisto.fi/torstai-turinat/>.

– 2023. Utajärven Yrityspuisto Oy. Keskustelu yrityskehittäjän kanssa 27.1.2023.

Juntunen, T. & Paso, V. 2022. Utajärven Yrityspuisto Oy. Keskustelu yrityskehittäjän ja toimitusjohtajan kanssa 4.11.2022.

Kananen, J. 2011. Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Keski-Suomen Yritysidea 2023. Mikä on K-S Yritysidea? Viitattu 18.1.2023 <https://yritysidea.fi/>.

Kokemäen kaupunki 2023. Elinkeinopalvelut. Viitattu 9.1.2023 <https://kokemaki.fi/tyo-ja-yrittaminen/yrittajalle/elinkeinopalvelut/>.

Konneveden kunta 2023. Yrityksen perustamisneuvonta. Viitattu 9.1.2023 <https://konnevesi.fi/tyo-ja-yrittaminen/elinkeinopalvelut/yritysten-perustamisneuvonta/>.

Kuismanen, M., Malinen, P., Ohlsbom, R. & Vehmanen E-S. 2022. PK-Yritysbarometri syksy 2022. Helsinki: Suomen Yrittäjät ry.

Kuntaliitto 2016. Yhtiöt ja markkinat. Viitattu 27.1.2023 <https://www.kuntaliitto.fi/laki/kunnat-yhtiot-ja-markkinat>.

– 2019. Väestöennusteet. Viitattu 18.1.2023 <https://www.kuntaliitto.fi/tietotuotteet-ja-palvelut/analyysit-ja-tietoaineistot/kuntakuvaajat/vaestoennusteet>.

– 2022. Kuntien elinkeinopolitiikka Viitattu 21.11.2022 <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/elinvoima/kuntien-elinkeinopolitiikka>.

Kärsämäen kunta 2023. Yrityspalvelut Kärsämäellä. Viitattu 9.1.2023 <https://karsamaki.fi/yritykset-ja-elinkeinot/yrityspalvelut/>.

Marttilan kunta 2023. Elinkeinoasiantuntija. Viitattu 9.1.2023 <https://marttila.fi/tyo-ja-yrittaminen/yrityspalvelut/>.

Merikarvian kunta 2023. Yrityspalvelut. Viitattu 9.1.2023 <https://merikarvia.fi/tyo-ja-yrittaminen/yrityspalvelut/>.

NIHAK 2023a. Yrityspalvelut. Viitattu 19.1.2023 <https://www.NIHAK.fi/fi/yrityspalvelut/>.

– 2023b. Mikroyritysten ydinryhmä. Viitattu 19.1.2023
<https://www.NIHAK.fi/fi/mikroyritysten-ydinryhma/>.

– 2023c. VAU!HAUS. Viitattu 19.1.2023 <https://www.NIHAK.fi/fi/vauhaus/>.

Nordea 2022. Aloittavan yrityksen rahoitus-mitä on hyvä tietää? Viitattu 27.11.2022 <https://www.nordea.fi/yritysassiakkaat/yrityksesi/yrityksenjohtaminen/uuden-yrityksen-rahoitus.html>.

Paso, V. 2023. Utajärven Yrityspuisto. Toimitusjohtajan kommentit opinnäytetyöhön 15.2.2023.

Pellon Kehitys Oy 2023. PELLON KEHITYS Oy – Yritysten asialla. Viitattu 31.1.2023 <https://pellonkehitys.fi/info/pellon-kehitys/>.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 2023. Työllisyyskatsaus marraskuu 2022. Viitattu 16.1.2023
<https://www.temtyollisyyskatsaus.fi/graph/tkat/tkat.aspx?ely=12>.

Prizztech Oy 2023. Yrityspalvelut ja –verkotot. <https://www.prizz.fi/>.

Pudasjärven Kehitys Oy 2023. Kehitysyhtiö on luotettava ja osaava yhteistyökumppani. Viitattu 3.2.2023 <https://www.pudasjarvenkehitys.fi/>

Rahoitusneuvoja 2022. Julkinen rahoitus avaa uusia polkuja. Viitattu 27.11.2022 <https://www.rahoitusneuvoja.fi/yrityusrahoitus/julkinen-rahoitus>.

SavoGrow Oy 2023. Työtä yritysten ja alueen parhaaksi. Viitattu 24.1.2023
<https://www.savogrow.fi/tietoa-meista/>.

SEKES ry 2022. Mikä on elinkeino- ja kehitysyhtiö? Viitattu 21.22.2022
<https://www.sekes.fi/kehitysyhtio/>.

Soikkeli, J. 2021. Yrittäjä - Tiedätkö mikä on PESTEL- analyysi? Redesan 7.6.2021. Viitattu 8.11.2022 <https://www.redesan.fi/yrittaja-tiedatko-mika-on-pestel-analyysi/>.

StatFin 2021a. Kuntien avainluvut. Tilastokeskus. Viitattu 4.12.2022
<https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?active1=889&year=2021>.

– 2021b. 11db -- Yritysten toimipaikat toimialoittain ja maakunnittain, 2013–2020. Tilastokeskus Viitattu 30.11.2022
https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__alyr/statfin_alyr_pxt_11db.px/.

– 2021c. 139f -- Väestöennuste 2021: Väestö iän ja sukupuolen mukaan alueittain, 2021–2040. Tilastokeskus. Viitattu 26.1.2023
https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaenn/statfin_vaenn_pxt_139f.px/table/tableViewLayout1/?loadedQueryId=1427a219-5df8-40a2-89de-6763ac3a18b9&timeType=item.

- 2021d. 139h -- Väestöennuste 2021: Väestöllinen huoltosuhde alueittain, 2021–2040. Tilastokeskus. Viitattu 25.1.2023
https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaenn/statfin_vaenn_pxt_139h.px/table/tableViewLayout1/.
- 2022a. 11ae -- Väestönmuutokset ja väkiluku alueittain, 1990–2021. Tilastokeskus. Viitattu 25.1.2023
https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__muutl/statfin_muutl_pxt_11ae.px/table/tableViewLayout1/.
- 2022b. 11ra—Tunnuslukuja väestöstä alueittain, 1990–2021. Tilastokeskus. Viitattu 18.1.2023
https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11ra.px/.
- Suonenjoen kaupunki 2023. Elinkeinopalvelut. Viitattu 9.1.2023
<https://suonenjoki.fi/tyo-ja-elinkeino/elinkeinopalvelut/>.
- Traficom 2023. Ohjeet ja oppaat organisaatioille ja yrityksille. Viitattu 13.1.2023
<https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ajankohtaista/ohjeet-ja-oppaat/ohjeet-ja-oppaat-organisaatioille-ja-yrityksille>.
- Tyrnävän Kehitys Oy 2023. Liiketoiminnan kehittäminen. Viitattu 3.2.2023
<https://tyrnavankehitys.fi/liiketoiminnan-kehittaminen/>.
- Utajärven kunta 2022a. Hiiliviisas Utajärvi. Viitattu 19.11.2022
https://www.utajarvi.fi/sivu/fi/asuminen_ ja_ymparisto/utajarvi_on_hinku-kunta/.
- 2022b. Miksi Utajärvi? Viitattu 21.11.2022 <https://www.utajarvi.fi/sivu/fi/miksi-utajarvi/>.
- 2022c. Utajärvi luo edellytyksiä onnellisuudelle-pikkuisen paremmin kuin muut. Utajärven kuntastrategian toimeenpanosuunnitelma 2021–2025. Viitattu 1.12.2022
<https://www.utajarvi.fi/tiedostot/hallinto/valmispivitettykuntastrategia2021-2025.pdf>.
- 2022d. Tuuppausta ilmastoviisaaseen maankäyttöön maa- ja metsätaloudessa (TUIMA) -hanke. Viitattu 9.1.2023
https://www.utajarvi.fi/sivu/fi/kunta_ ja_ hallinto/kehittamishankkeet/tuuppausta_ilmastoviisaaseen_maankayttoon_maa- ja_metsataloudessa_tuima_-hanke/.
- 2022e Utajärven kunnan talousarvio vuodelle 2023. Lehdistötiedote 29.11.2022. Viitattu 11.1.2023
<https://www.utajarvi.fi/tiedostot/hallinto/Talous/Utajrventalousarvio2023lehdistotiedote.pdf>.
- 2022f. Utajärven Mustikkakankaan teollisuusalueen kiertotalouden käsikirja -hanke. Viitattu 9.1.2023
https://www.utajarvi.fi/sivu/fi/kunta_ ja_ hallinto/kehittamishankkeet/utajarven_mustikkakankaan_teollisuusalueen_kiertotalouden_kasikirja_-hanke/.

- 2022g. Yritysneuvonta. Viitattu 21.11.2022
<https://www.utajarvi.fi/sivu/fi/palvelut/yritysneuvonta/6e9b7635-05bf-4f74-b85f-17ecbff66551/>.
- 2023. Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023–2024. Viitattu 11.1.2023
<https://www.utajarvi.fi/tiedostot/hallinto/Talous/Talousarvio2022jataloussuunnitelma2023-24.pdf>.
- Utajärven Yrityspuisto Oy 2022. Viitattu 3.11.2022
<https://utajarvenyrityspuisto.fi/>
- 2023a. Yrityspalvelut. Viitattu 18.1.2023
<https://utajarvenyrityspuisto.fi/yrityspalvelut/>.
- 2023b. Utajärven Yritysrekisteri. Viitattu 18.1.2023
<https://utajarvenyrityspuisto.fi/yritysrekisteri/>.
- 2023c. YouTube kanava. Viitattu 3.2.2023
<https://www.youtube.com/@utajarvenyrityspuistooy/videos>.
- Vieremän kunta 2023. Elinkeinoelämä ja yrityspalvelut. Viitattu 9.1.2023
<https://www.vierema.fi/fi/Palvelut/Elinkeinoelama>.
- Vuori, J. 2021. Tutkimusetiikka ihmistieteissä. Teoksessa J. Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 9.2.2023 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus>.
- Yrittäjät 2021. Yrityspalvelut ovat yrittäjän lähipalvelu, Suomen Yrittäjien esitys yrityspalveluitten uudistamiseksi. Viitattu 21.11.2022. https://www.yrittajat.fi/wp-content/uploads/2021/08/raportti_ypalvelut-1.pdf.
- 2022a. Missä on Suomen paras kunta yrittäjälle? Viitattu 21.12.2022
https://www.yrittajat.fi/wp-content/uploads/2022/05/13924_Kuntabarometri2022_VK-1.pdf.
- 2022b. Yrittäjyys Suomessa. Viitattu 24.11.2022
<https://www.yrittajat.fi/yritystarjonta/tietoa-yritystarjonnasta/yritystarjyys-suomessa/>.
- 2022c. Yrittäjyystilastot. Viitattu 27.11.2022 <https://www.yrittajat.fi/wp-content/uploads/2022/08/Yrittajyystilastot-2020.pdf>.
- 2022d. Yrityksen perustaminen. Viitattu 21.11.2022
<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yritystarjonnaksi-ryhtyminen/yrityksen-perustaminen/>.
- 2023. Yrittäjän sosiaaliturva. Viitattu 11.1.2023
<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/turvaa-yritystarjonnaksi/yritystarjajan-sosiaaliturva/>.
- Yrityksen-perustaminen.net 2022a. Starttirahahakemus. Viitattu 27.11.2022
<https://yrityksen-perustaminen.net/starttirahahakemus/>.
- 2022b. Yrityksen rahoitus. Viitattu 27.11.2022 <https://yrityksen-perustaminen.net/rahoitus/#starttiraha>.

Yritystoiminta 2021. Liiketoimintaympäristöanalyysi. Viitattu 28.11.2022
<https://www.osaavayrittaja.fi/liiketoimintaymp%C3%A4rist%C3%B6>.